

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
СЕВЕРОЗАПАДЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027 г.

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

Март 2022 г.

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002.0005 Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“, финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014–2020.

СЪДЪРЖАНИЕ	
1. Въведение	9
2. Визия, стратегически приоритети, специфични цели и обхват на ИТСП на СЗР	11
2.1 Визия на ИТСП на СЗР	11
2.2 Стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на СЗР.....	11
2.3 Обхват на ИТСП на СЗР	23
2.4 Времева рамка	23
3 Връзка на ИТСП на Северозападен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми	24
4 Състояние на околната среда	25
4.1 Атмосферен въздух и климат.....	25
4.1.1 Климат.....	25
4.1.2 Атмосферен въздух.....	26
4.1.2.1 Съществуващо състояние на емисиите на атмосферния въздух	26
4.1.2.2 Качество на атмосферния въздух.....	27
4.2 Води.....	28
4.2.1 Повърхностни води.....	28
4.2.2 Подземни води	31
4.2.3 Райони със значителен риск от наводнения (РЗПРН)	35
4.3 Почви и земеползване.....	36
4.4 Ландшафт.....	37
4.5 Биологично разнообразие.....	37
4.5.1 Флора и фауна	37
4.5.2 Защитени територии	38
4.5.3 Защитени зони.....	38
4.6 Културно-историческо наследство.....	39
4.7 Материални активи	40

4.8	Население, човешко здраве	43
4.8.1	Демографска характеристика на района	43
4.8.2	Болестност, заболяемост и умирения по причини	44
4.8.3	Здравеопазване	45
4.8.4	Анализ на рисковите фактори, свързани с населението и човешкото здраве, в т.ч. свързани с околната среда	46
4.9	Отпадъци	46
5.	Евентуално развитие без прилагането на ИТСП на СЗР	47
5.1	Атмосферен въздух и климат	47
5.1.1	Атмосферен въздух	47
5.1.2	Климат	47
5.2	Води	48
5.3	Почви	48
5.4	Ландшафт	48
5.5	Биологично разнообразие	48
5.6	Културно-историческо наследство	49
5.7	Материални активи	49
5.8	Население, човешко здраве	49
6.	Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати	49
6.1	Ландшафти и територии от интерес за Общността	50
6.2	Ландшафти и територии с национален защитен статут	53
6.3	Зони за защита на водите	60
6.3.1	Повърхностни води	61
6.3.2	Подземни води	61
6.4	Води за рекреация	62
6.5	Зони за опазване на стопански ценни водни организми	62
6.6	Чувствителни зони	62
6.7	Уязвими зони	63

7.	Съществуващи екологични проблеми	63
7.1	Атмосферен въздух и климат.....	63
7.1.1	Атмосферен въздух.....	63
7.1.2	Климат.....	64
7.2	Води.....	64
7.2.1	Повърхностни води.....	64
7.2.2	Подземни води	65
7.3	Почви.....	66
7.4	Ландшафт.....	67
7.5	Биологично разнообразие.....	68
7.6	Културно-историческо наследство.....	69
7.7	Материални активи	70
7.8	Население, човешко здраве	70
8.	Цели на опазване на околната среда.....	70
9	Въздействия върху околната среда	71
9.1	Обобщение на въздействията	71
9.1.1	Атмосферен въздух и климат	72
9.1.1.1	Атмосферен въздух	73
9.1.1.2	Климат	74
9.1.2	Води.....	75
9.1.3	Почви	77
9.1.4	Ландшафт	78
9.1.5	Биологично разнообразие	79
9.1.6	Културно-историческо наследство	80
9.1.7	Материални активи	81
9.1.8	Население, човешко здраве	81
	Шум, вибрации.....	85
9.1.9	Отпадъци.....	86
9.2	Трансгранично въздействие	87

10	Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСП на СЗР.....	90
10.1	Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на СЗР.....	90
10.2	Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на СЗР	91
10.2.1	Атмосферен въздух и климат	91
10.2.2	Води.....	92
10.2.3	Почви.....	94
10.2.4	Ландшафт.....	94
10.2.5	Биологично разнообразие	94
10.2.6	Културно-историческо наследство	95
10.2.7	Материални активи.....	95
10.2.8	Население, човешко здраве.....	95
11	Описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу- хау	96
12	Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ИТСП на СЗР.....	98
13	Заклучение	100
14	Приложения	101

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Обхват на СЗР	23
-------------------------------	----

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 - Рейтинг матрица (матрица на оценките)	10
Таблица 2 - Мерки и индикатори за мониторинг на въздействията върху околната среда	98

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматична измервателна станция
АНКПР	Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие
БД	Басейнова дирекция
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДОАС система	Модел автоматична измервателна станция
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗВ	Зони за защита на водите
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗТ	Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно-историческо наследство
МАС	Мобилни автоматични станции

Абревиатура	Дефиниция
МДК	Максималната допустима концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
НЕМ	Национална екологична мрежа
НДСООС	Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НКИЗ	Национална компания "Индустриални зони" ЕАД
НКЦ	Недвижими културни ценности
НСМСП	Националната стратегия за МСП
ОС	Оценка за съвместимост
ПГ	Парникови газове
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПОО	Професионално образование и обучение
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Районна лаборатория

Абревиатура	Дефиниция
РП	Региони за планиране
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СЕО	Стратегическа екологична оценка
СЗР	Северозападен регион
СКОС	Стандарт за качеството на околната среда
СМВТ	Силномодифицирано водно тяло
СПП	Стратегическо планиране и програмиране
CAF	Обща рамка за оценка
ФПЧ ₁₀ (PM ₁₀)	Фини прахови частици с размер под 10 микрона

1. Въведение

1.1 Обща информация

ИТСП на Северозападен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения, които се отнасят към позиции на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, предвид което, на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ИТСП. Екологичната оценка на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 - 2027 г. се извършва едновременно с изготвянето ѝ. Съгласно чл. 19а от Наредбата за ЕО е изготвено Задание за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО, което е предоставено за консултации съгласно чл. 19а от Наредбата за ЕО на всички заинтересовани страни, определени в посочената по-горе схема. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища са съобразени при изготвяне на доклада за екологична оценка на ИТСП на СЗР 2021-2027 г.

1.2 Нормативна рамка за ЕО

ЕО се разработва в съответствие с разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО,¹ транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО, приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г.), както и със следните документи: Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда; Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна; Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО; Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО; Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО са: Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.; Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.; Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.; Наредба за

¹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/ 2004г., Закон за защитените територии - обн. ДВ. бр.133/ 1998г. и Закон за лечебните растения - обн. ДВ. бр.29/2000г.

1.3 Методически подход за изготвяне на ЕО

В съответствие с член 5(4) от Директива 2001/42/ЕО е извършен процес на определяне на обхвата на екологичната оценка, за да се вземе решение относно обхвата и нивото на подробност на информацията, която трябва да бъде включена в Доклада за ЕО. Съответно е разработено и съгласувано със съответните органи проекто-задание за обхват и съдържание на ЕО. Получените бележки и предложения са включени в актуализираното (окончателно) задание и са взети предвид при изготвянето на доклада за ЕО.

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени по-горе.

За да се позволи идентификация на взаимодействията между ИТСП на Северозападен регион и околната среда, ЕО включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и ги оценява спрямо Стратегическите приоритети и специфичните цели на ИТСП, както и съответните цели, дейности и мерки, предвидени по тях.

Докладът за ЕО анализира и оценява вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия от прилагането на ИТСП на СЗР, които са разгледани по отделни компоненти (биоразнообразие, почви, води, въздух и др.)

За подобряване на екологичното качество на ИТСП на СЗР, въз основа на анализ са дадени препоръки за смекчаване на въздействието на ИТСП на СЗР, включително мерки за предотвратяване, намаляване или компенсиране на неблагоприятните въздействия.

Оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ИТСП на СЗР Специфични приоритети, цели и дейности се обобщава в рейтинг матрица, като се използват следните обозначения:

Таблица 1 - Рейтинг матрица (матрица на оценките)

+	Очаквано положително въздействие
0/+	Клони към резултат от положително въздействие
/	Очаква се незначително или никакво въздействие
0	Като цяло се очаква нулево резултатно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират
0/-	Клони към резултат от отрицателно въздействие
-	Очаквано отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни оценката на въздействието е невъзможна

В допълнение към тази матрица се извършва качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия в резултат от Стратегическите приоритети, специфичните цели, целите, мерките и дейностите, заложи в ИТСП на СЗР, както и предложените смекчаващи мерки. Като част от ЕО са предложени и мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ИТСП на СЗР.

2. Визия, стратегически приоритети, специфични цели и обхват на ИТСП на СЗР

2.1 Визия на ИТСП на СЗР

Приетата визия, която определя рамката за реализация на Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСП) на Северозападен регион (Регионалната схема за пространствено развитие на СЗР), поради своя дългосрочен характер остава непроменена от заложената визия в Регионалния план за развитие 2014-2020 г. и е следната:

Северозападен регион преодолява същественото социално-икономическо изоставане и сериозните структурни и демографски проблеми чрез подходящи инвестиции в свързваща инфраструктура и укрепване на потенциала за растеж, създаващи предпоставки за догонващо развитие в национален и европейски мащаб.

2.2 Стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на СЗР

ИТСП на Северозападен регион, включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели, както следва:

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика - постигането на този приоритет ще се извърши чрез привличане на

инвестиции, които са основен фактор за развитие, реструктуриране и растеж на икономиката и чрез развитие и повишаване на конкурентоспособността на регионалната икономика чрез иновации, цифровизация, икономическа промяна и производства с висока добавена стойност чрез целенасочени инвестиции, както и усвояването на ресурсите по ефективен и устойчив начин.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Повишаване на инвестиционната активност

Основните дейности са насочени към: подкрепа за създаване на нови МСП; подкрепа за различните подгрупи предприемачество; осигуряване на възможност за привличане на стартиращи компании; подкрепа за предоставяне на услуги, насочени към развитие на предприемаческата екосистема и подобряване на елементи на бизнес средата; създаване на условия за ускорено изграждане на модерна индустриална инфраструктура с оглед преодоляване на идентифицираните териториални дисбаланси, привличане на инвестиции в региона; изграждане и модернизиране на техническа инфраструктура за бизнес и предприемачество; изграждане на инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални зони; създаване на условия за ускорено изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони като важен елемент от регионалната екосистема в областта на трансфера на технологии и подкрепата за развитие на предприятия в областите на интелигентната специализация.

Предвижда се реализирането на следните проекти за изграждане на индустриални зони: изграждане и развитие на нови индустриални зони в общините Видин, Враца и Ловеч; разширяване на производствена зона Монтана и Технологичен парк Монтана; изграждане на индустриални зони в община Плевен; проектиране и изграждане на индустриални зони със съпътстваща инфраструктура в градовете Червен бряг, Долна Митрополия и Левски; изграждане на инфраструктурата на бизнес зона „Тележене“ на територията на гр. Ловеч, област Ловеч; изграждане стокова борса (тържище) и преработващо предприятие за селскостопанска продукция; разширяване на Северна промишлена зона - Видин; изграждане на индустриални зони Мездра и Криводол; и други.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика;

Основният фокус на този приоритет е развитие и повишаване на конкурентоспособността на регионалната икономика чрез иновации, цифровизация, икономическа промяна и производства с висока добавена стойност чрез целенасочени инвестиции.

Предвиждат се следните дейности: създаване на високопроизводителна индустриална база чрез повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризиращи се с по-висока технологична и интензивност на научните изследвания; развитие на

развойната дейност (НИРД) и иновациите (а следователно - и с по-висока добавена стойност), което ще позволи осъществяване на структурни промени, насочени към по-висока добавена стойност; подкрепя за засилване на сътрудничеството между изследователските и научните институции и бизнеса, с акцент върху подкрепата на регионални иновационни екосистеми; насърчаване на дигиталната трансформация на предприятията в контекста на Индустрия 4.0; укрепване на връзките между регионалния бизнес и университетите и изследователските центрове; насърчаване на НИРД и иновациите с фокус върху кръговата икономика и дигитализацията; повишаване на ресурсната - и в частност енергийната - производителност, при следване на принципите на кръговата икономика; подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии, редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза; ще се предоставят възможности за развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси - наличието на уникални природни ресурси и културното наследство са важна част от специфичния потенциал на Северозападен регион. Усвояването на ресурсите по ефективен и устойчив начин е една възможност за развитието на региона и за стимулиране на регионалния икономически растеж и заетостта.

ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси - Целта е развитието на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, като се гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите в отрасъла.

Обхватът на дейностите и мерките за подкрепа включва: модернизиране и технологично обновяване на стопанства и инфраструктура в отрасъла; стимулиране на инвестициите за модернизация и технологии за прецизно земеделие за подобряване на ефективността на производството в сектора и повишаване на неговия потенциал за по-екологично производство на храни с по-малко ресурси, както и за развитие на веригата за създаване на стойност; ефективно управление на рисковете в земеделието и адаптирането му към климатичните промени; насърчаване развитието на биологичното земеделие; насърчаване земеделските производители да предоставят екологични услуги и услуги, свързани с климата.

Важни проекти, които се планират, са: Подкрепа на дейността на съществуващите научни организации в СЗР в селското стопанство - Институт по планинско земеделие и животновъдство - Троян, Институт за царевицата в Кнежа, Институт по лозарство и винарство и Институт по фуражи - Плевен, Институт по пчеларство - Ловеч, Научен център по бубарство - Враца и др.; Изпълнение на комплексни програми от мерки за

подобряване на състоянието и поддържане на хидротехническите и хидромелиоративните мрежи и съоръжения на територията; Внедряване на системи за устойчиво управление на горите

ЦЕЛ 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм - Уникалните природни ресурси на региона и знаковото културно-историческо наследство е валоризирано в различна степен в отделните части на региона и все още е слабо интегрирано в туристическа дейност с висока добавена стойност.

Като приоритетни дейности и мерки за развитие на туризма в региона се очертават: подпомагане на местния икономически потенциал за развитие на различни видове туризъм чрез развитието на туристически атракции и специализирана инфраструктура за оползотворяване на туристическите ресурси (включително изграждане на съпътстваща инфраструктура); популяризиране на туристическите продукти на региона в национален и международен план посредством рекламни кампании с фокус върху неговите уникални качества; повишаване професионалната квалификация на заетите в туризма.

Проекти, които ще се реализират през периода, са: туристически маршрут „Виа Траяна Балканика“, община Ловеч, община Троян/Троянския проход и продължаващ през общините Сопот, Карлово и Хисаря, община Плевен, община Долна Митрополия; проучване на ресурсите на минерални води във Видински регион; изграждане на спортно-туристически комплекс „Берковски Балкан“ и довеждаща инфраструктура и други.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: Запазване и развитие на човешкия капитал - планира се реализацията на целенасочени мерки за развитието на следните социални системи: здравна, социални услуги, културна и спортна (вкл. туризъм, музейно дело, читалища и т.н.). Приоритетът включва три основни стратегически цели, които ще се реализират чрез интегрирани дейности и проекти поради широкия, но комплексен характер на адресираните нужди и проблеми.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1. Равен достъп до качествено образование и обучение - с оглед да се адресират належащите нужди и да се подобри достъпа до образование и качеството на образованието.

ЦЕЛ 2.1.1. Насърчаване на равния достъп до и завършването на качествено и приобщаващо образование и обучение

Предвидените мерки са насочени към: подобряване на функционирането на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст като местна и регионална политика; прилагане на политики за обхващане и включване на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и за намаляването на дела на преждевременно напусналите училище; осигуряване на достъп

до образование за лицата от населени места без функциониращи училища (по линия на ученическите пътувания, чрез интернет обучение и др.); дигитална трансформация на училищното образование, в т.ч. професионалното образование и обучение; подкрепа за иновативни учебни програми, иновативни класни стаи и иновативни училища; реализиране на проекти за организиране на групови и класни посещения в близките села с цел изучаване на традициите чрез разнообразни дейности и занимания на територията на местните изоставени училища; създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери; реализиране на комплексни програми на териториално и общинско ниво за десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация и против дискриминацията.

ЦЕЛ 2.1.2. Придобиване на умения в съответствие с пазара на труда

Планираните мерки са: извършване на анализи и прогнози на потребностите на пазара на труда от работна сила с оглед на политики за реструктуриране на образованието и обучението и подготовка на работещите, отговарящи на потребностите на съществуващия бизнес, както и на очакванията на бъдещия бизнес; въвеждане на програми за ранно професионално ориентиране; разширяване на регионалния обхват на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, което да е съобразено с потребностите на бизнеса на регионално и местно ниво; оптимизиране на мрежата от професионалните и специализираните училища с цел повишаване на тяхната атрактивност в съответствие с нуждите на пазара на труда; предлагане на обучение по професии и специалности с приоритетно значение за регионалния пазар на труда; разработване на гъвкави модулни учебни планове и програми по професии, отчитащи реалните нужди на пазара на труда; придобиване на по-добра цифровата грамотност; разширяване на системите и насърчаване на ученето през целия живот; програми за огромяване на възрастни, основно сред ромското население и други уязвими групи; преход към дуална форма на обучение във висшето образование.

Планира се следните групи дейности да бъдат реализирани на териториално ниво чрез подхода на Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ): подкрепа на ПОО на регионално ниво; развитие на дуалната система на обучение; огромяване на възрастни; валидиране на знания, умения и компетентности.

ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура - всички нива на образователната и обучителната система се нуждаят от непрекъснато усъвършенстване на инфраструктурата и съвременно оборудване, осигуряващи възможности за модерно обучение.

Предвидени са мерки за: продължаване на модернизирането и изграждането на нова материална база на предучилищното образование, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие, обществения, спортни площадки и салони (според потребностите);

доставка и монтаж на специфични и иновативни инструменти и оборудване за подкрепената инфраструктура; засилване на употребата на ИКТ като част от модернизирания образователна инфраструктура.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2. Инвестиране в здравна, социална и културна инфраструктура и по-добър достъп до здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт - за повишаване на качеството на живот и привлекателността на Северозападен регион се планира реализацията на целенасочени мерки за развитие на следните социални системи: здравна, социални услуги, културна и спортна.

ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги

Предвидените мерки в областта на здравеопазването са насочени към: териториално фокусиране на интервенциите, което да подобри достъпа на населението до първична, специализирана и болнична помощ; създаване на мобилни екипи към областните лечебни заведения за осигуряване на медицинска помощ в отдалечени и труднодостъпни места; изграждане и оборудване на хеликоптерна площадка и осигуряване на връзка с болнично заведение; подобряване на материално-техническата база на държавните болници в областните градове, както и повишаване на осигуреността им с медицинска апаратура и медицински специалисти; инвестиране в специализирани болници и отделения, в които се извършват дейности за долекуване, продължително лечение и рехабилитация, и в хосписи за пациенти, които имат нужда от продължителен болничен престой и не могат да се обслужват сами в домашна обстановка; развитие на електронното здравеопазване; финансиране на нови условия за предлагане на услуги от общопрактикуващи лекари в труднодостъпни региони.

Предвижда се да се реализират следните мерки в системата на социалните и здравни услуги: създаване на здравни услуги, насочени към възрастни и болни хора (хосписи); създаване на нови социални услуги за резидентна грижа за възрастни; създаване на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа за лица с увреждания; създаване на съпътстващи специализирани и консултативни социални услуги за лица с увреждания; създаване на други видове социални услуги (за спешно настаняване, ранна интервенция, консултативни за деца и семейства и т.н.); подобряване на средата в съществуващи социални услуги/реформиране на съществуващи социални обекти.

ЦЕЛ 2.2.2. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културното наследство

Предвижда се да се подкрепят дейности, свързани с: поддържане и обогатяване на културната инфраструктура и оборудване за културни организации и сгради; опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги.

ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура

Планираните мерки включват: подобряване на училищната спортна инфраструктура; поддържане на открити и закрити спортни площи, строителство на нови; създаване на условия за спорт в свободното време и спорт за всички и увеличаване на мобилността на населението от всички възрастови групи.

ЦЕЛ 2.2.4. Повишаване на заетостта и ефективността на пазара на труда

Основен акцент на националната и регионална политика през плановия период ще остане подкрепата за преодоляване на съществуващите дълбоки несъответствия между търсенето и предлагането на работна сила.

Планираните мерки ще се насочат към следните области: подобряване на достъпа до трудова заетост на всички лица, търсещи работа, и по-специално на младите хора и дългосрочно безработните, както и на неактивните лица, като се поощрява самостоятелната заетост и социалната икономика; повишаване на квалификацията и преквалификация на заети лица в контекста на регионалните и местните потребности от квалификация на работната сила; подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение, които в повечето случаи са в риск от социално изключване и изпадане в бедност; осигуряване на достъп до програми за активиране, ориентиране, обучение и заетост, свързани с потребностите на регионалния и местния пазар на труда; придобиване на ключови компетентности на заети и безработни лица; прилагане на мерки за ускоряване изпълнението на инициативата за младежка заетост; подобряване на посредническите услуги за заетост и помощ при търсенето на работа.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата - насочен е към подобряване на съществуващата инфраструктура за железопътен, автомобилен и воден транспорт, което ще доведе до подобряването на условията за бизнес и търговия и същевременно ще помогне за постигането на по-високо ниво на безопасност в транспортната система на страната.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1. Транспортна и цифрова свързаност - подобряването на транспортната свързаност в национален, транснационален, европейски и международен план ще продължи да бъде последователно осъществявано, като през периода 2021-2027 г. се залагат за изпълнение първостепенни проекти за осъществяването на тази цел.

Доизграждането на автомагистралите и високоскоростните пътища, заедно с модернизиранието на жп линии по основните направления, са приоритетите за постигане на по-рационална пространствена организация и функциониране на националната транспортна мрежа. Паралелно с това следва да се насърчава интермодалността като една от основните мерки за устойчиво и балансирано развитие на транспортната система

ЦЕЛ 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и

железопътна инфраструктура

Проектите, които предстои да се реализират в изпълнението на тази цел, са: продължаване строителството на магистрала „Хемус“; изграждане на скоростен път Видин - Монтана - Враца; модернизация на железопътната линия Видин-София; модернизация и рехабилитация на жп участък „Мездра-Горна Оряховица“; мост на р. Дунав „ОРЯХОВО-БЕКЕТ“; мост на р. Дунав „НИКОПОЛ-ТУРНУ МЪГУРЕЛЕ“; изграждане на обходен път Плевен; изграждане на „източен“ обход на гр. Троян; рехабилитация и реконструкция на Републиканската пътна мрежа II и III клас; рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа и уличната мрежа; подобряване на вътрешнорегионалната транспортна инфраструктура и засилване на връзките между градските и селските райони на всички равнища; подобряване транспортната свързаност по направление Плевен - Ловеч - Троян - Карлово; изграждане на велоалеи и веломаршрути; изграждане на „Дунавски панорамен път“ - реконструкция и модернизация на път II-11 (Видин-Димово-Лом-Оряхово) и II-12 (Видин-Брегово-граница Р. Сърбия), обслужващ крайдунавската територия; изграждане на велоалеи по крайбрежната ивица - Дунавска велопътека (част от трансевропейската велосипедна алея по река Дунав; подобряване на транспортния достъп до туристически обекти с висок потенциал.

ЦЕЛ 3.1.2. Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав - фокусът на политиката ще остане подобряването на цялостното техническо състояние на пристанищната инфраструктура, както и подобряването на състоянието на българския участък на плавателния път на р. Дунав.

Предвижда се реализацията на проекти, които да насърчат по-ефективното развитие на българската част от Рейнско-Дунавския коридор (река Дунав), включително рехабилитация и повишаване на капацитета на част от важните речни пристанища в границите на СЗР, допълнителни действия за подобряване на корабоплаването.

Модернизацията на пристанище „Видин“, включено в основната TEN-T мрежа, както и на пристанищата „Лом“ и „Оряхово“ (включени в разширената мрежа), ще укрепи урбанизационната роля на тези градове в системата от населени места, ще подкрепи местната и националната икономика и чрез интегриране с други мерки за местната среда това ще допринесе за развитие на туризма чрез обслужване на круизни кораби в пристанище Видин.

Изграждането на интермодални терминали, обезпечени с оборудване съгласно изискванията за извършване на комбиниран транспорт, ще способства за цялостното развитие на транспорта и търговията в страната.

Цел 3.1.3. Подобряване на цифровата свързаност

Северозападен регион се характеризира с най-слабо изградена цифрова мрежа и

проникване на високоскоростен Интернет, както и с най-малко използване на Интернет от домакинствата, лицата и бизнеса. Изоставането в цифровото развитие на региона е причина и следствие от неговото слабо социално-икономическо развитие. Поставената цел в правителствената програма България 2030 за равномерно покритие на националната територия с мрежа от обекти на високото ниво на публичните услуги в здравеопазването, образованието, социалното подпомагане и културата ще подобри процесите на социално включване в региона.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда - Постигането на специфичната цел изисква гарантирането на условия за опазване и подобряване на околната среда, адаптирането ѝ към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси.

ЦЕЛ 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура

В Северозападен регион следва да продължи изпълнението на мерките и дейностите по изграждането и/или модернизацията на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за отпадъчни води, както и оптимизацията на системата за управление на отпадъците. Като една от основните слаби страни за СЗР се отбелязва именно недостатъчната изграденост и ефективност на тези системи.

Извършването на оценка на нивото на течовете по водоснабдителната система и изготвянето на план с действия за намаляване на течовете ще бъде основа за предвижданията по отношение на развитие и реконструкция на водоснабдителната система.

Ще бъдат концентрирани усилия за повишаване на ефективността на ползване на водите чрез реконструкция и модернизация на амортизираната водопроводна мрежа, подобряване техническото състояние на водопроводните системи и изграждане на пречиствателни станции за питейни води за подобряване на водоснабдяването и качествата на питейните води.

Много важен проект за СЗР е изграждането на язовир „Черни Осъм“ за питейно водоснабдяване на гр. Плевен, гр. Ловеч и 28 други населени места.

Приоритетни ще останат дейностите по управление на отпадъчните води и повишаването на свързаността на населението с пречиствателни станции за отпадъчни води, при подобряване на технологиите на пречистване и постигане на съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство, приоритетно в агломерации с над 10 000 екв. ж., а при наличен финансов ресурс - и в агломерации с между 2 000 и 10 000 екв. ж.

Ще се оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряването на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на

биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба. Ще продължи приоритетно рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.

Следва да се предприемат действия, насочени към изпълнение на пакета „Кръгова икономика“, с цел превръщане на отпадъците в ресурси.

Ще се предприемат мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление и транспорта. Фокусът на интервенциите ще бъде към общините с нарушено качество на въздуха.

Чрез увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване, изграждане на зелени коридори по пътищата, поддържане на съществуващите озеленени площи и отреждане на терени за нови такива ще се подобри качеството на атмосферния въздух.

Всички мерки и интервенции по този приоритет могат да бъдат изпълнявани на териториално ниво чрез подхода за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

ЦЕЛ 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност

Този приоритет следва да допринесе за диверсификация на енергийните доставки за СЗР - битова газификация на населените места, инсталиране на генератори за вятърна и соларна енергия, извличане енергията на биомасата, мерки за енергийна ефективност.

Изграждането на мощности за производство на енергия от ВЕИ за търговски цели продължава, макар и с по-ограничени темпове след 2013 г., но съществуват много резерви в производството за собствени нужди. Общините имат нужда от поощрителни мерки за оценка на наличния и прогнозния потенциал на местните им ресурси за производство на енергия от ВЕИ и неговото оползотворяване.

В програмите за енергийна ефективност на общините е необходимо да се обърне повече внимание и на подобряването на ефективността на сградните инсталации, а не само на подобряването на енергийните характеристики на сградите, както и на мерки за ускорена газификация на обществените сгради.

През територията на СЗР е предвидено да се изгражда трасето на транзитния газопровод „Балкански поток“, който няма пряко отношение към региона.

Мерки в това направление са: диверсификация на енергийните доставки и нарастване дела на възобновяемите източници; повишаване на енергийната ефективност на обществени и жилищни сгради, улично осветление; изграждане на газопреносни и разпределителни мрежи за битова газификация; подпомагане за предприятията, които предоставят услуги, допринасящи за нисковъглеродна икономика и устойчивост към изменението на климата; високоефективно комбинирано производство на енергия, районни отоплителни и охладителни системи; насърчаване и намаляване на енергийната интензивност в домакинствата.

ЦЕЛ 3.2.3. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура

Фокусът на реализираните политики е формулиран в Приоритет 1.1.2. на АНКПР - „Поддържане на НЕМ като еталон на защитено биологично природно равновесие и като рекреационна среда с общоевропейско значение, обвързано с трансгранични екологични коридори със съседни страни в Югоизточна Европа“.

Специфичните задачи за развитие на НЕМ са: опазване на идентичността на природното наследство и наследеното биологично разнообразие; ефективна защита и използване на икономическия потенциал на природните и защитените територии с международна значимост - постигане на баланс между екологични функции и екосистемни услуги; създаване на трансгранични екологични коридори, на база на нормативна основа и изграждане на капацитет за управление и взаимно екологосъобразно ползване на природното богатство по модела на „Зелен Коридор Долен Дунав“ или други европейски проекти; изграждане на „зелена“ инфраструктура.

Мерки в подкрепа на тази цел могат да бъдат изпълнявани на териториално ниво чрез подхода за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда

С помощта на инструментариума на интегрираното планиране на ниво „град“ ще се очертае рамката и приоритетните проекти за градско развитие, които ще се реализират в периода 2021-2027 г.

Дейностите ще обхващат мерки за: изграждане на нови индустриални зони и паркове, рехабилитация на производствени зони, подобряване на жилищната среда, подобряване на достъпа до публични услуги (образование, здравеопазване), включително за хора с увреждания; мерки за енергийна ефективност, производство на енергия от възобновяеми източници, интегриран градски транспорт, газифициране, подобряване на градската инфраструктура, въвеждане на умни форми на управление, изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради; мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, включително пътна безопасност и подобряване на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти. Ще бъдат осигурени инвестиции за устойчива мобилност и функционални зони и всички видове мерки за пътна безопасност, включително превенция и повишаване на осведомеността. Предвиждат се и мерки за повишаване на сигурността в градските обществени пространства, обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики, създаване на достъпна архитектурна среда.

Ще бъдат осигурени инвестиции за устойчива градска мобилност, в т.ч.: инфраструктурни мерки, включително улици и пътни мрежи между основния град и околните населени места на територията на общината; мерки за управление на трафика, включително развитие, инфраструктура и оборудване на системи за паркиране, интелигентни транспортни системи и интелигентни решения за мобилност; развитие и усъвършенстване на обществените системи за градски транспорт, включително инфраструктура, оборудване и нов подвижен състав; инфраструктура и оборудване за подобряване на връзките между всички видове транспорт; инфраструктура за насърчаване на алтернативен и по-екологичен транспорт; всички видове мерки за пътна безопасност, включително превенция и повишаване на осведомеността.

Предвиждат се и подкрепа за осигуряването на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество.

Местоположението на Северозападен регион по отношение на държавните граници на страната (широк излаз към р. Дунав и обща граница с Румъния и Р. Сърбия) създава възможности за развитие на многообразни връзки с трансграничен и транснационален характер.

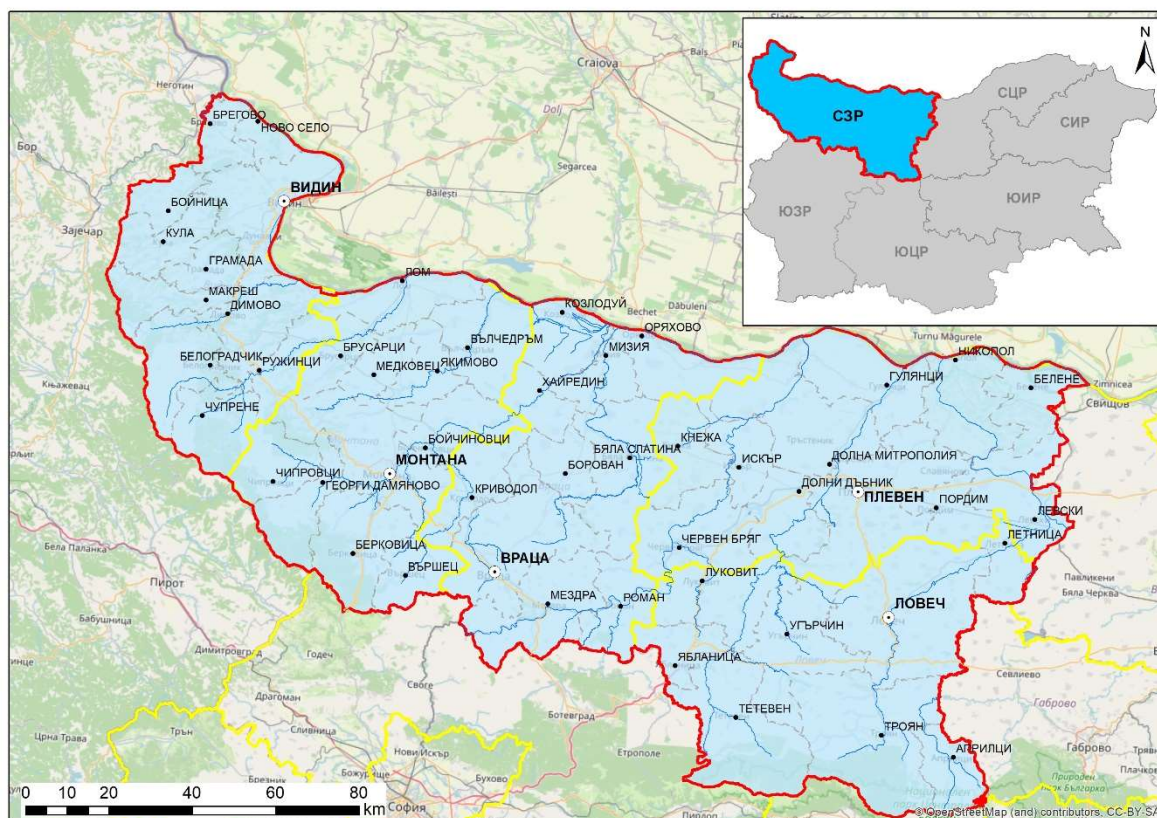
Мерките в трансграничното сътрудничество са: активизиране на трансграничните контакти и разширяване на сътрудничеството за постигане на интегрирано икономическо, социално и териториално развитие на съседните гранични райони; инвестиции за повишаване на местното предприемачество и насърчаване конкурентоспособността на малки и средни предприятия (които да бъдат привлечени като директни получатели на помощта по програмите за трансгранично сътрудничество); инициативи за превенция на риска/предотвратяване и смекчаване на последствията от климатичните промени, в това число повишаване на информираността, със силен акцент върху устойчиви и екологични мерки; подобряване на транспортната свързаност и достъпността, повишаване на трансграничната мобилност и разкриване на потенциала на река Дунав като основен транспортен коридор; развитие на трансгранично сътрудничество за решаване на съвместни екологични проблеми; реализация на инициативата „Европейски зелен пояс“ за устойчиво развитие и опазване на природата в планинските гранични територии чрез създаване и съвместно управление на трансгранични защитени територии; развитие на алтернативни форми на туризъм с висока добавена стойност за социално-икономическото и териториалното развитие на региона; изграждане на нови ГКПП със Сърбия, както и проучване, проектиране и изграждане на нови/реконструкция на съществуващи мостови и пристанищни съоръжения по река Дунав с цел подобряване свързаността в региона; инвестиране в общи продукти и услуги, свързани с историческото, природното и културното

наследство; възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение; инвестиране в образование, повишаване на квалификацията и обмен на студенти (ако е приложимо); осигуряване на здравно обслужване и социална грижа, отговарящи на нуждите на населението; прилагане на Обща рамка за оценка САФ и превръщането му в устойчива управленска практика в областните и общински администрации; трансгранични проекти в областта на споделените здравни услуги; разширяване на възможностите по програмите за транснационално сътрудничество.

2.3 Обхват на ИТСР на СЗР

Северозападният регион обхваща областите Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен с общо 51 общини. На Фигура 1 е показана обща схема на Северозападен регион.

Фигура 1. Обхват на СЗР

Характеристиките на територията в обхвата на ИТСР на Северозападен регион за планиране от ниво 2 са представени в Раздел 4 от настоящия доклад.

2.4 Времева рамка

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и

отрицателни въздействия, е периодът от 2021 до 2027 г, за който ИТСП на Северозападен регион за планиране от ниво 2 определя общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона, и в който период ще се осъществяват предвидените по Стратегията дейности.

3 Връзка на ИТСП на Северозападен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми

Разглежданата ИТСП на СЗР е в съответствие и е съобразена със следните стратегически документи които са относими към нея:

- Основни стратегически документи на ЕС
 - Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
 - Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г)
 - Пътна карта за план за действие целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата
 - План за действие относно кръговата икономика
- Национални стратегии, програми и планове
 - Национална програма за развитие: България 2030
 - Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
 - Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
 - Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
 - Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024г)
 - План за управление на речните басейни
 - План за управление на риска от наводнения
 - Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.
 - Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.
 - Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)
 - Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013

– 2022

- Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 година с хоризонт до 2050 година

Описание на тези документи е представено в раздел 3 на изготвения доклад за ЕО (ДЕО). В допълнение, в раздел 8 на ДЕО са разгледани съответните им цели, които имат отношение към ИТСП, както и начинът, по който тези цели и съответните екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСП.

4 Състояние на околната среда

Състоянието на околната среда е представено за всеки от идентифицираните аспекти съгласно приетото задание за обхват на екологичната оценка, както следва.

4.1 Атмосферен въздух и климат

4.1.1 Климат

По данни от Националната стратегия за адаптация към изменението на климата, България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Най-често срещаните хидрометеорологични и природни бедствия са екстремни валежи и температури, бури, наводнения, горски пожари, свлачища и суша.

Територията на Северозападен регион попада в две климатични области - умереноконтиненталната и планинска климатични области. В умереноконтиненталната област се различава следните климатични райони - Северен, Среден и Предбалкански райони.

Климатични явления

По данни от ИАОС, през последните години се увеличава честотата на екстремните метеорологични и климатични явления в Република България. Особено след средата на 90-те години на 20 век, серия от бедствени ситуации, свързани главно с развитието на мощни конвективни бури, предизвикаха сериозни материални щети и човешки жертви, в редица райони на Република България..

Емисии на парникови газове

По данни от последния НДСОС, за периода 1988–2018 г, емисиите на основните парникови газове (ПГ) имат тенденция към намаляване. Емисиите на парникови газове на човек от населението намаляват от 13,0 тона CO₂- екв. през 1988 г. до 8,3 тона CO₂-екв. през 2018 г. По този показател Република България се доближава до средния за

Европейския съюз. Анализът на данните от националните инвентаризации за периода до 2018 г. показва, че емисиите на парникови газове са значително по-ниски в сравнение с базовата 1988 г. и в момента Република България има необходимия резерв, който осигурява изпълнение на ангажиментите, поети с подписването на Протокола от Киото.

4.1.2 Атмосферен въздух

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство територията на страната е разделена на 6 района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Столичен, Пловдив, Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен. Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита и спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол. Територията на СЗР попада в район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух Северен/Дунавски.

На територията на СЗР се извършва мониторинг от РИОСВ Враца, РИОСВ Плевен и РИОСВ Монтана.

4.1.2.1 Съществуващо състояние на емисиите на атмосферния въздух

Съществуващо състояние на емисиите в атмосферния въздух е дадено по данни от годишните доклади на съответните РИОСВ за 2019г.

РИОСВ Плевен - В последните години се наблюдава намаление на нивата на СДН на ФПЧ10, като данните имат ясно изразен сезонен характер. Практически всички превишения се наблюдават през есенно-зимния сезон и се дължат основно на употреба на твърди горива за битово отопление, на автомобилния транспорт, както и на неблагоприятни за разсейването на емисиите метеорологични условия и високите регионални фонов нива.

РИОСВ Враца - Няма констатирани нарушения на нормите за допустими емисии съгласно Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии /обн. ДВ, бр.64/2005г./ и Протокол към Конвенцията от 1979г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон /обн. ДВ, бр. 93/2005г./ с изключение на горивна инсталация- парен котел ПКД-1,6 (с номинална мощност 1,2 MW) към „Хаджийски и фамилия" ООД, с. Градешница, общ. Криводол, обл. Враца по показателя въглероден оксид (регистрираните превишения на НДЕ са минимални).

РИОСВ Монтана - През 2019 г. на територията на РИОСВ – Монтана са осъществявали дейност 334 бр. обекти, включително 86 бр. бензиностанции, попадащи в обхвата на контрол съгласно ЗЧАВ и подзаконовите му нормативни актове по отношение емитирането на вредни вещества атмосферния въздух.

4.1.2.2 Качество на атмосферния въздух

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство територията на страната е разделена на 6 района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Столичен, Пловдив, Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен. Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита и спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол. Територията на СЗР попада в район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух Северен/Дунавски.

На територията на СЗР се извършва мониторинг от РИОСВ Враца, РИОСВ Плевен и РИОСВ Монтана.

На територията на Северозападен регион се извършва мониторинг от РИОСВ Плевен, РИОСВ Враца и РИОСВ Монтана.

На територията, контролирана от **РИОСВ - Плевен** (области Плевен и Ловеч), са разположени 3 стационарни автоматични станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в градовете: Плевен (АИС – Плевен), Ловеч (Автоматична станция) и Никопол (Автоматична станция от типа ДОАС система работеща на принципа на диференциална оптична атомно абсорбционна спектроскопия). Анализът на данните показва, че за 2019 г. нивата на контролираните основни показатели за КАВ са под установените норми за опазване на човешкото здраве, с изключение на превишената средноденонощна норма по показател фини прахови частици (ФПЧ10) в АИС Плевен и ДОАС/АИС Никопол. Средногодишната норма за ФПЧ10 през 2019 г. не е превишена в нито един от измервателните пунктове.

На територията, контролирана от **РИОСВ Монтана** са разположени 2 станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в градовете: Монтана (пункт с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ) и Видин.

За първи път от измерванията в пункт „РИОСВ - Монтана“ през 2019 година средногодишната концентрация на ФПЧ10 е под нормата за пределно допустими концентрации (ПДК). Дните с превишения на ПДК ср.дн. са 71 броя - около 20 % от общия брой анализирани проби. Стойностите на концентрациите на всички останали замърсители - серен диоксид, азотен диоксид и никел през последните няколко години се задържат на относително постоянни нива и са значително под допустимите норми за качество на атмосферния въздух

В автоматичната измервателна станция в гр. Видин средногодишната концентрация на ФПЧ10 за 2019 г. е под нормата за ПДК, а регистрираните превишения на ФПЧ10 са 67 броя, или около 23 % от общия брой 293 анализирани проби. Положителна е тенденцията за намаляване на замърсяването на въздуха с фини прахови частици в община Видин, независимо от редуването на повишаване и намаляване на броя на превишенията на

средноденонощните концентрации и средногодишната стойност на ФПЧ10 през последните няколко години. За другия измерван в пункта в гр. Видин през 2019 г. замърсител - серен диоксид, са отчетени стойности на максимално еднократната и средноденонощната концентрации значително под допустимите норми за качество на атмосферния въздух.

На територията, контролирана от **РИОСВ Враца**, е разположена 1 станция за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в град Враца - Автоматична измервателна станция (АИС) "ЖП Гара"- Враца.

При анализ на регистрираните през 2019 г. концентрации на контролираните замърсители са констатирани превишения по показателя ФПЧ10 на средноденонощната норма. Средногодишната концентрация на ФПЧ10 е под установената норма. За останалите контролирани показатели няма регистрирани превишения на установените норми.

4.2 Води

Територията на СЗР изцяло попада в територията на Дунавския басейнов район, управляван от Басейнова дирекция „Дунавски район“ с център гр. Плевен. Също така, територията на СЗР обхваща изцяло районите, контролирани от РИОСВ Плевен, РИОСВ Монтана и РИОСВ Враца.

4.2.1 Повърхностни води

На територията на СЗР, между Западна Стара планина, р. Тимок, р. Дунав и р. Искър, събират своя отток и заустват в р. Дунав реките Вит, Осъм, Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица, Огоста и Скът. Те водят началото си от главното старопланинско било с изключение на реките Цибрица и Скомля, които извираят от предпланините на Стара планина. На територията на района са построени множество големи и по-малки язовири. С по-голямо стопанско значение са “Ал. Стамболийски”, “Каменец”, “Сопот”, “Горни Дъбник” и др.

Резултатите от анализа на състоянието на повърхностните водни тела, разположени на територията на Дунавския район за басейново управление, за периода 2017-2018 г. показват, че качеството на водите в участъка на река Дунав (пункт при с. Байкал), гравитиращ към Северозападен регион, отговаря на изискванията за добро/отлично състояние. Стойностите на кислородните и биогенните показатели, както и на всички физикохимични показатели, отговарят на изискванията за отлично състояние. Анализираният специфичен замърсител не показват отклонения от изискванията за добро състояние. Не са измерени стойности на приоритетни вещества над нормите за добро състояние. Качеството на дунавските води в участъка на СЗР допуска широко стопанско използване.

Състоянието на повърхностните води по поречия показва, че само 2 водни тела са оценени в лошо състояние, а 17 - в умерено състояние. Останалите водни тела са оценени с добро и отлично състояние. В едно водно тяло се отбелязва замърсяване с метали от източник, извън пределите на Р. България.

През 2018 и 2019 г. се запазва тенденцията за поддържане доброто състояние на голямата част от повърхностните водни обекти, попадащи на територията на СЗР.

Едни от основните замърсители на водоприемниците на територията на СЗР са непречистените отпадъчни води от населените места. Регионът се характеризира с директни зауствания на отпадъчни води във водоприемниците поради липса на ПСОВ на градовете Лом, Берковица, Кула, Белоградчик, Левски, Тетевен, Летница, Угърчин и Никопол.

На територията, контролирана от РИОСВ Плевен

На територията на РИОСВ Плевен са разположени целите водосбори на реките Осъм и Вит, част от поречията на реките Дунав, Искър и Янтра, които попадат в административно териториалното деление на Плевенска и Ловешка области.

Река Дунав - На територията на РИОСВ Плевен, р. Дунав се наблюдава чрез пункта при с. Байкал. Резултатите от анализа за периода 2018 г. - 2019 г. показват, че качеството на водите в този участък на реката, отговаря на изискванията за добро/отлично състояние. Стойностите на кислородните и биогенни показатели са близки до изискванията за отлично състояние. По всички физикохимични показатели, стойностите отговарят на изискванията за отлично/добро състояние. Анализираните специфични замърсители, като сравнение на Средно годишната стойност (СГС) със СКОС не показват отклонения от изискванията за добро състояние, съгласно Наредба Н-4. Няма измерени високи концентрации на приоритетни вещества (ПВ) в периода 2019 - 2020 г. На базата на анализа на резултатите, р. Дунав в участъка при с. Байкал може да бъде оценена в добро химично състояние по ПВ, които се анализират по изискванията на програмата за TNMN.

Поречие Вит - Качеството на водите на река Вит и нейните притоци се наблюдава в 21 пункта за мониторинг, разположени в 13 водни тела. Няма водни тела в „лошо“ състояние, 3 водни тела са в „умерено“ състояние, а останалите водни тела са оценени с добро и отлично състояние.

Поречие Осъм - На река Осъм и нейните притоци са разположени в 17 водни тела и качеството на водите се наблюдава в 29 пункта за мониторинг. Няма водни тела в „лошо“ състояние, 7 водни тела са в „умерено“ състояние, 6 водни тела в голямата си част са новообразувани, и в ПУРБ 2016 - 2021 г. са оценени в „неизвестно състояние“, (поради липса на резултати от мониторинг или са разположени в ЗЗВ предназначени за ПБВ и за оценката им е ползван подхода на групиране), а останалите водни тела са оценени с добро и отлично състояние

Поречие Искър - На територията на РИОСВ Плевен е разположена част от водосбора на река Искър. Водните тела са 6 броя, а пунктовете за мониторинг са 9 броя: Няма водни тела в „лошо“ състояние, 4 водни тела са в „умерено“ състояние, а останалите водни тела са оценени с добро и отлично състояние.

Поречие Янтра - На територията на РИОСВ Плевен са разположени 5 водни тела от поречие Янтра. Няма водни тела в „лошо“ състояние, няма в „умерено“ състояние, всички наблюдавани през 2019 г. водни тела (4 броя) са оценени с добро и отлично състояние.

На територията, контролирана от РИОСВ Монтана

На територията на РИОСВ Монтана са включени водните тела, разположени във водосбора на река Огоста, водосбора на реки, които са на запад от река Огоста и част от река Дунав. Тъй като административното деление не съвпада с границите на водните тела по поречия, водосборът на р. Огоста попада в две административни области - Монтана и Враца.

Поречие Дунав - Река Дунав на територията на РИОСВ Монтана се наблюдава чрез мониторинговия пункт при с. Ново село. Резултатите от анализа за периода 2018-2019 година показват добро качеството на водите в този наблюдаван участък. Стойностите на кислородните и биогенни показатели са близки до изискванията за отлично състояние. По всички физикохимични показатели стойностите отговарят на изискванията за отлично/добро състояние. Анализираните специфични замърсители, като сравнение на СГС със СКОС не показват отклонения от изискванията за добро състояние, съгласно Наредба Н-4. Няма измерени високи над СКОС на приоритетни вещества (ПВ) в периода 2018-2019 г. Няма стойности на концентрации на ПВ над максималната допустима концентрация (МДК).

Поречие Огоста и водосбора на реки, които са на запад от река Огоста – от мониторинга през 2019 г. е установено, че няма водно тяло в „лошо“ състояние, 15 водни тела са в „умерено“ състояние. Останалите водни тела са оценени с добро и отлично състояние. В едно водно тяло се отбелязва замърсяване с метали от източник, извън пределите на Р. България.

На територията, контролирана от РИОСВ Враца

На територията, контролирана от РИОСВ Враца се намират поречията на три реки: река Огоста, река Искър и река Дунав.

Замърсител на повърхностни води на територията на инспекцията са битово-фекалните води, зауствани от агломерации, където все още не са изградени ПСОВ - в гр. Роман и гр. Оряхово. Дифузни източници на замърсяване са и домакинствата в населените места без изградена градска канализация, които заустват битово-фекалните отпадъчни води в попивни кладенци (септични ями), както и нерегламентираните сметища за отпадъци.

Съществен проблем е разположението на животновъдни обекти в близост до водни обекти и неправилно изградените торохранилища в близост до водоеми, както и промишлени обекти, формиращи недостатъчно пречистени производствени отпадъчни води във водни обекти или с недобра експлоатация на локални пречиствателни съоръжения.

Въпреки някои негативни тенденции, като цяло се наблюдава намаляване внасяното на замърсители в повърхностните и подземните водоприемници и подобряване качеството на водите в участъците от реките с установено трайно замърсяване.

В Доклада за ЕО е дадена информация от ПУРБ на ДРБУ за 2016-2021 г. за оценка на състоянието на повърхностните водни тела, разположени на територията на Дунавски район за басейново управление и попадащи в територията на СЗР:

- Река Дунав (Водно тяло BG1DU000R001) в ПУРБ 2016-2021 г. е определено като силномодифицирано водно тяло (СМВТ) и е оценено с умерен екологичен потенциал;
- Поречието на р. Огоста;
- Поречието на р. Скът;
- Поречието на р. Ботуня;
- Поречието на р. Рибене;
- Язовири Среchenска бара, Три кладенци, Дъбника;
- Други реки (р. Мартиновска, р. Дългоделска, р. Бързия, р. Шугавица и р. Златица);
- Поречия западно от Река Огоста;
- Поречие на Река Лом;
- Поречие на Река Искър;
- Поречие на Река Вит;
- Поречие на Река Осъм;
- Поречие Река Янтра.

4.2.2 Подземни води

В периода 1999–2018 г. се наблюдава постепенно подобряване на качеството на подземните води за по-голяма част от показателите. Процентът на пунктовете, в които средногодишните стойности надвишават стандартите за качество (СК) на подземните води, показва тенденции на намаляване за всички показатели, с изключение на

нитратите.

На територията, контролирана от РИОСВ Плевен

На територията, контролирана от РИОСВ Плевен, попадат подземни водни тела (ПВТ) от първи, трети, четвърти и пети слой.

- Подземни водни тела от първи слой НЕОГЕН – КВАТЕРНЕР - в обхвата на РИОСВ Плевен попадат девет ПВТ: в 3 ПВТ се наблюдават превишения на нормата по показател „нитрати“; в 1 ПВТ се наблюдават превишения на нормата по показател „манган“; в 1 ПВТ се наблюдават превишения на нормата по показател „манган“ и нитрати“, а останалите ПВТ отговарят на критериите за „добро химично състояние“.
- Подземни водни тела от трети слой НЕОГЕН – САРМАТ - в обхвата на РИОСВ Плевен попада едно ПВТ, което е в „добро“ химично състояние;
- Подземни водни тела от четвърти слой - ГОРНА КРЕДА - в обхвата на РИОСВ Плевен попадат две ПВТ – и двете са в „добро“ химично състояние.
- Подземни водни тела от пети слой ТРИАС-ЮРА-КРЕДА - в обхвата на РИОСВ Плевен попадат две ПВТ – и двете са в „добро“ химично състояние.

В обхвата на РИОСВ Монтана попадат подземни тела от първи, втори, трети, четвърти и пети слой.

- Подземни водни тела от слой първи - НЕОГЕН - КВАТЕРНЕР - на територията на ДРБУ в първи слой попадат 33 броя ПВТ. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попадат осем. Съгласно критериите за оценка на състоянието на подземните води, 1 ПВТ се оценява в „лошо химично състояние“, а останалите са в „добро химично състояние“
- Подземни водни тела от втори слой - НЕОГЕН - на територията на ДРБУ във втори слой попадат 3 ПВТ. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно, което е в „добро химично състояние“
- Подземни водни тела от трети слой - НЕОГЕН-САРМАТ - Подземните тела попадащи в трети слой на територията на ДРБУ са 2 на брой. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно ПВТ, което е в „добро химично състояние“
- Подземни водни тела от четвърти слой - ГОРНА КРЕДА - Подземните тела попадащи в четвърти слой на територията на ДРБУ са четири на брой. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно. В резултат от проведения през 2019 г. мониторинг се констатира концентрация на арсен, надвишаваща определената норма за показателя. Установено е, че повишеното съдържание на арсен в района е „фоново“ и е резултат от многогодишна естествена ерозия на арсен

съдържащите скали и извършваните в миналото рудодобивни дейности

- Подземни водни тела от пети слой - ТРИАС - ЮРА-КРЕДА - Подземните тела попадащи в пети слой на територията на ДРБУ са седем на брой. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно, което е в „добро химично състояние“.

На територията, контролирана от РИОСВ Враца

През 2019 г. е извършен контролен и собствен мониторинг на подземните води на операторите с издадени комплексни разрешителни по показатели и честота поставени с условията на комплексните разрешителни на: Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Враца-Мездра, РДНО Оряхово, „Метизи“ АД, гр. Роман, „Вратица-Враца“ АД, гр. Враца, и „Холсим (България)“ АД, с. Бели Извор, както и на Депо за нерадиоактивни отпадъци на „АЕЦ-Козлодуй“ ЕАД, с цел проследяване състоянието на подземните водни тела вследствие дейността на посочените предприятия.

При осъществения през годината мониторинг са констатирани единични превишения над Стандартите за качество на подземните води, по следните показатели:

- „Вратица-Враца“ АД – еднократно превишение на перманганатна окисляемост и амониев йон;
- „Метизи“ АД, гр. Роман – еднократно превишение по показателя нефтопродукти;
- РДНО Оряхово – еднократно превишение по показателя олово в сравнение с базовото състояние;
- РДНО Враца-Мездра - манган, калций, магнезий, олово, нитрати, нефтопродукти и желязо. РДНО е изградено непосредствено до старото градско депо, което не е имало изградени съответните съоръжения за защита на подземните води. Анализирайки резултатите на водните проби от подземните води се забелязва колебание на стойностите на изследваните показатели в известни граници през различните периоди на измерване – след завишение отново следва намаление и обратно. От това може да се направи извода, че депонираните на старото депо отпадъци в продължение на повече от 30 г., все още влияят върху качеството на подземните води.

Като цяло регистрираните единични превишения не са в резултат от производствената дейност на дружествата. Биогенните замърсители - нитрати, нитрити и др. се внасят в подземните води чрез непречистените битово-фекални води, водите от животновъдните ферми и дъждовните води от наторяваните земеделски площи. Наличието на биологични и органични компоненти в подземните води не винаги е признак за замърсяване и понякога тези компоненти имат минерален произход.

Съдържанието на желязо в повечето случаи има естествен произход, но една от причините за наднормените стойности са материалите използвани за направата на

водовземните съоръжения.

В Доклада за ЕО е дадена информация от ПУРБ на ДРБУ за 2016-2021 г. за оценка на състоянието на подземните водни тела, разположени на територията на Дунавски район за басейново управление и попадащи в територията на СЗР:

- ПВТ с код BG1G0000QAL001 и име „Порови води в Кватернера - Брегово-Новоселска низина“;
- ПВТ с код BG1G0000QAL002 и име „Порови води в Кватернера - Видинска низина“;
- ПВТ с код BG1G0000QAL003 и име „Порови води в Кватернера - Арчар-Орсойска низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL004 и име „Порови води в Кватернера - Цибърска низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL005 и име „Порови води в Кватернера - Козлодуйска низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL006 и име „Порови води в Кватернера - Островска низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL007 и име „Порови води в Кватернера - Карабоазка низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL008 и име „Порови води в Кватернера - Беленско-Свищовска низина“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL013 и име „Порови води в Кватернера - р. Лом“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL014 и име „Порови води в Кватернера - р. Цибрица“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL015 и име „Порови води в Кватернера - р. Огоста“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL016 и име „Порови води в Кватернера - р. Скът“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL017 и име „Порови води в Кватернера - р. Искър“;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL018 и име „Порови води в Кватернера - р. Вит“;

- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL019 и име „Порови води в Кватернера - р. Осъм”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL022 и име „Порови води в Кватернера - р. Росица в Севлиевоката котловина”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL023 и име „Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL024 и име „Порови води в Кватернера - между реките Искър и Вит”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL025 и име „Порови води в Кватернера - между реките Вит и Осъм”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL026 и име „Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра”;
- Подземно водно тяло с код BG1G00000QPL027 и име „Порови води в Кватернера - Врачански пороен конус”;
- Подземно водно тяло с код BG1G00000N2034 и име „Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия”;
- Подземно водно тяло с код BG1G000N1BP036 и име „Карстови води в Ломско-Плевенската депресия”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000K2S037 и име „Карстови води в Предбалкана”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000K2M047 и име „Карстови води в Ломско-Плевенския басейн”;
- Подземно водно тяло с код BG1G00000K1040 и име „Карстови води в Ловеч-Търновския масив”;
- Подземно водно тяло с код BG1G000K1AP043 и име „Карстови води в Мраморенския масив”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000TJK044 и име „Карстови води в Западния Балкан”;
- Подземно водно тяло с код BG1G0000TJK045 и име „Карстови води в Централния Балкан”.

4.2.3 Райони със значителен риск от наводнения (РЗПРН)

РЗПРН са райони, за които се счита че съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения. Основа за

35

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма “Региони в растеж” 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

определяне на РЗПРН е информацията за значимите минали и потенциални бъдещи наводнения, набрана от общински администрации, други институции и исторически източници. РЗПРН са обект на Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) за съответните Басейнови дирекции.

В ПУРН 2016 - 2021 г. са определени следните РЗПРН, попадащи в СЗР:

- BG1_APSFR_WO_051 р.Арчар при гр.Димово
- BG1_APSFR_OG_100 р. Скът- от гр. Бяла Слатина до гр. Мизия
- BG1_APSFR_OG_012 р.Въртешница при с.Бели извор.
- BG1_APSFR_OG_061 р.Берковска при гр.Берковица
- BG1_APSFR_IS_011 р.Искър при гр.Роман
- BG1_APSFR_VT_011 р.Вит при гр.Плевен
- BG1_APSFR_OS_OH р.Осъм при гр.Летница
- BG1_APSFR_OS_021 р.Осъм при гр.Ловеч
- BG1_APSFR_OS_031 р.Осъм при гр.Троян
- BG1_APSFR_DU_001 Река Дунав
- BG1_APSFR_IS_100 р. Искър - гр.Червен бряг
- BG1_APSFR_OG_101 р. Дългоделска - от с.Дълги дел до с.Гаврил Геново.

4.3 Почви и земеползване

Северозападен регион попада в Карпатско-дунавска почвена област, която е изградена от лесо-ливадни-степни тъмни, лесивирани почви, черноземи, солонци и солончащи. Тази почвена област обхваща обширни площи от Европа лежащи в басейна на р. Дунав. Многообразните форми на релефа, разнородните почвообразуващи скали и диференциацията на климата създават сложна картина на почвената покривка, която се разделя на три подобласти: Карпатска, Среднодунавска и Долнодунавска като към последната спадат и Дунавската равнина и Добруджа.

В пределите на Долнодунавската подобласт влизат няколко почвени провинции, като попадащите в територията за Северозападен регион са Западна и Средна Долнодунавска и Западна и Средна Предбалканска провинции. В тях са разпространени предимно карбонатни, типични, лесивирани и ливадни черноземи.

По-високите предпланински и равнинно-хълмисти части на Дунавската равнина се заемат от черноземовидни и сиви горски почви.

На територията на Северозападен регион попадат РИОСВ – Плевен, Враца и Монтана, които прилагат система от три нива за мониторинг на почвите. На първо ниво се извършва широко мащабен мониторинг, на второ се наблюдават мрежите на вкисляване и засоляване, на трето ниво се наблюдават локални почвени замърсявания. Целта на тази система на наблюдение е да се обхванат по-големи територии от почвеното многообразие на територията на страната. За целите на наблюдението се определят пунктове за съответната територия. Информацията за замърсяване с тежки метали, продукти за растителна защита, устойчиви органични замърсители и нефтопродукти, както и данни за процесите на ерозия, вкисляване и засоляване се следят и актуализират и ежегодно.

4.4 Ландшафт

Дейностите по отношение опазване, планиране и управление на ландшафта са ключови при устройване на всяка територия и още повече при планиране и проектиране на обекти, свързани с Европейската конвенция за ландшафта. “Ландшафт” означава територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и /или човешки фактори. Ландшафтът има важна роля в културната, екологичната и социалната сфера, и представлява благоприятстващ икономическата дейност ресурс, който може да допринесе за устойчиво развитие на обществото, осигуряване на по-добро качество на живот на населението чрез опазване, поддържане и устойчивото му развитие. Трябва също да се следва необходимостта от устойчиво използване на природните ресурси чрез планиране степента на човешката намеса, както във вече изградените селищни образувания и инфраструктура, така и в незасегнатите от човека територии.

В СЗР доминират пещерите и скалните образувания – Белоградчишките скали; Искърското дефиле – Лакатник, Ритлите и др.; пещерите по Искърското дефиле, както и известните пещери, придобили туристическа популярност като Леденика, Магура и Съева дупка.

Съгласно морфографската характеристика на България, Северозападният регион обхваща по-голямата част от западната Мизийска равнина и части от западната и средната част на Старопланинската система.

4.5 Биологично разнообразие

4.5.1 Флора и фауна

Според геоботаническото райониране на България (по Бондев, 1997), СЗР е разположен в Европейската широколистна горска област, като обхваща и части от Евроазиатската

степна и лесостепна област, представени от растителност, характерна за Долнодунавската и Илирийската провинция.

Долнодунавската провинция се характеризира с остатъчни ксеротермни гори от космат и виргилиев дъб, цер и отчасти благун. Почти навсякъде в участieto на горските екосистеми участват келявият габър и мъждрянът, а при деградирането на горите са се формирали храстови ценози с доминиране на драката и смрадликата, както и тревни съобщества с преобладаване на садина, белизма, луковична ливадина и други ксеротермни тревни видове. В изграждането на растителната покривка на Илирийската провинция освен многобройните европейски и евроазиатски флорни елементи участват и по-специфични, включително балкански и български ендемични флорни елементи.

Съгласно картата на разпространението на включените в ЧКБ видове, преобладаващото им разпространение в границите на СЗР по UTM 10 km гريد е между 1 и 4 вида растения и гъби.

СЗР включва част от Дунавския и Старопланинския зоогеографски район. В Дунавския район повечето видове от фауната са евросибирски или европейски. Почти липсват ендемити. Континенталният климат обуславя по-голямо разнообразие на земноводните, докато влечугите са по-бедно представени. Гнездящите птици имат най-голямо сходство с тези от Черноморското крайбрежие. По поречието на р. Дунав се намират няколко орнитологично важни места със значение за гнезденето и миграцията на редки и застрашени видове птици като белооката потапница, малкия корморан, малкия воден бик, някои видове чапли. Голяма част от популациите и местообитанията на защитените видове от флората и фауната са включени в границите на защитените територии.

Съгласно картата на разпространението на включените в ЧКБ видове, преобладаващото им разпространение в СЗР по UTM 10 km гريد е между 1 и 5 животински вида

4.5.2 Защитени територии

По данни от регистъра на защитените територии в България, в териториалния обхват на СЗР към декември 2020 г. попадат 180 защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ).

Сред тях са 11 резервата, 1 национален парк, 66 природни забележителности, 2 поддържани резервата, 2 природни парка и 98 защитени местности.

4.5.3 Защитени зони

По данни от регистъра на защитените зони в България, в териториалния обхват на СЗР към декември 2020 г. попадат изцяло или частично 83 защитени зони (ЗЗ) по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Сред тях са 25 защитени зони за опазване на дивите птици и 58 защитени зони за опазване

на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Уязвимостта на защитените зони е свързана най-вече с антропогенните въздействия. Като основни заплахи се очертават неустойчивите селскостопански практики, урбанизацията и експанзията на инфраструктура, замърсяването на повърхностни води, в т.ч. от промишлени инсталации, транспорт, отпадъчни води и др., изменението на природните екосистеми, в т.ч. от предизвикани от човека промени на хидравличните условия, ВЕЦ, резервоари, сметища и др.

4.6 Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност. То притежава дълбока културна стратификация и е единство на култура и природа, материално и нематериално наследство.

Културно наследство са: наземни, подземни и подводни археологически обекти и резервати; исторически, архитектурни, етнографски обекти и комплекси; индустриално наследство; паркове и ландшафт; природни ценности на антропология, палеозоология, култивирани растения; изящни и приложни изкуства; документално, аудио-визуално наследство; устна традиция, език, книжовни и литературни ценности; обичаи, обреди, празненства, ритуали, вярвания; музика, песни, танци; народна медицина и занаяти; кулинарни и енологички традиции; народни игри и спортове.

Съхраняването и развитието на потенциала на културното наследство обхващат целия комплекс от дейности по опазване, реставриране, експониране и социализиране с цел превръщането му в стимулатор на пространственото развитие.

Интегрирането на културното наследство като катализатор на икономически растеж и качествена жизнена среда и приобщаването на националната културна идентичност в Европейското социокултурно пространство са фактори за устойчиво пространствено развитие и социално равновесие. В този смисъл културното наследство в неговото териториално развитие следва да се разглежда като елемент на интегрираното пространствено планиране.

Визията и пакетът от стратегически приоритети на ИТСП на Северозападен регион от ниво 2 за периода 2021–2027 г. са формулирани и на основа на анализа на състоянието на културно-историческото наследство и съществуващите тенденции в културното развитие на петте области в региона.

Пространствените характеристики на Северозападен регион, които формират неговия синтезиран профил, показват потенциала за опазване, експониране и развитие на културното наследство. Географското гранично разположение на региона, съхранените

природни феномени, многопластовото културно наследство са възможности за развитие на туристическа и културна индустрия.

4.7 Материални активи

Материалните активи са компонент на антропогенната среда, който силно ще бъде засегнат от Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северозападен регион. Реализирането на Стратегическите приоритети и специфичните цели се очаква да доведе до въздействие и директно или косвено да повлияе редица видове инфраструктура, най-значителните от които са:

Образователна инфраструктура

През учебната 2018/2019 година в региона функционират 225 самостоятелни детски градини с директор. В тях са записани 21 693 деца. В СЗР през учебната 2018/2019 година учебни занятия се водят в 261 общообразователни и специални училища, а професионалното образование и обучение през учебната 2018/2019 година се осъществява в 59 училища, като общият брой на учащите в тях е 15 999 ученика. Професионалните гимназии в Северозападен регион са разположени предимно в областните административни центрове и в по-големите общини: Видин, Враца, Ловеч, Монтана, Плевен, Лом, Троян, където е концентриран по-големият брой ученици. Към момента в СЗР има 162 средищни детски градини и средищни училища и 40 защитени детски градини и училища. Те са елемент на социалната защита и част от регионалната политика на ниво LAU 1. Броят на учащите в университети в страната между 2011 и 2019 г. намалява с 20,7 %, а в СЗР се увеличава със 110,0 %. Увеличението на студентите в региона е чувствително за разлика от това на страната и се дължи на активната работа на областните управи и кметовете на големите общини.

Здравна инфраструктура

Здравната инфраструктура на територията на Северозападен регион е разписана подробно в т. 4.8 по-долу, като цяло тя включва:

- Заведения за болнична помощ и болнични легла;
- Заведения за извънболнична помощ и болнични легла и
- Други лечебни и здравни заведения, към които се отнасят центровете за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центровете за трансфузионна хематология.

Анализът на инфраструктурата, осигуреността и достъпността до здравни услуги установява неравномерност в разпределението на материалната база и диспропорции в осигуреността с лекари и с лекари по дентална медицина.

Социална инфраструктура

На територията на Северозападен регион е наличен и се предлага широк набор от социални услуги, в т. ч. домове за възрастни хора, дневни центрове, центрове за настаняване от семеен тип и редица други. Този вид услуги са особено важен акцент в социално-икономическото развитие на региона. Предвидено е развитието на част от предлаганите услуги предвид застаряването на населението, неговия здравен статус, както и други социални фактори.

Културна инфраструктура

Културната инфраструктура на територията на Северозападен регион е детайлно разгледана в т. 4.6 по-горе, даваща подробно описание на културните и исторически ценности на територията на петте области в обхвата на Северозападен регион. Приоритети за пространственото развитие на културното наследство на Северозападен регион са интегрирането в Европейското пространство и в европейската мрежа от центрове и оси на развитие на културата, науката и иновациите; съхраняването на националната идентичност; интегрирането на различните форми на туризъм, развити въз основа на специфичните дадености на региона, което ще спомогне за диверсифициране на икономиката на региона, за развитие на културни и творчески индустрии и създаване на привлекателни работни места за млади хора.

Транспортна инфраструктура

През територията на Северозападен регион преминават и двата основни коридора на TEN-T мрежата, преминаващи през страната – „Рейнско–Дунавски“ (тангиращо) и „Ориент/Източно–Средиземноморски“, но транспортното обслужване е далеч от желаното, тъй като съставните елементи на транспортните направления на TEN-T коридорите (пътища, жп линии и пристанища) не отговарят на изискванията на TEN-T. Северозападният регион се обслужва от следните първокласни пътища:

- Първокласен път I-1 граница Румъния–Видин–Монтана–Ботевград–София–Благоевград–Кулата–граница Гърция (Европейска категоризация E-79);
- Първокласен път I-3 Бяла – Плевен – Ботевград/София (E-83);
- Първокласен път I-4 София/Ботевград–Севлиево–Велико Търново–Шумен/ Варна (E-772).

Вътрешнорегионалните връзки се обслужват от второкласните и третокласни пътища в региона.

Към 31.12.2018 г. общата дължина на Републиканската пътна мрежа в Северозападния регион е 3 422 km и представлява 17,2 % от РПМ в страната.

Всички основни линии от жп инфраструктурата в страната са включени в TEN-T

мрежата, а обслужващите Северозападния регион са следните:

- жп линия 2 София–Мездра–Горна Оряховица–Каспичан–Синдел–Варна;
- жп линия 7 Мездра–Видин.

Към 31.12.2018 г. на територията на Северозападния регион функционират 648 km железопътни линии, от които 192 km са удвоени, а 444 km са електрифицирани.

Северната граница на Северозападния регион съвпада с река Дунав – единствената плавателна река у нас. Транспортният потенциал на реката е огромен, особено след изграждането на канала „Рейн–Майн–Дунав“. Водният път на река Дунав е един от коридорите от основната TEN-T мрежа на ЕС, които имат важна роля за интеграцията на регионите от Югоизточна Европа в единния пазар на ЕС. Наличието на пристанищата и особено включените в TEN-T мрежата е добър потенциал за транспортната и икономическа активност на Северозападния регион, който не се усвоява напълно. На територията на Северозападен регион са разположени пристанище Видин, пристанище Лом, пристанище Оряхово, фериботният терминал Никопол, пристанище Сомовит и пристанище Белене. Независимо от силно ограничената дейност на речния транспорт в момента, пристанищната инфраструктура е с висок работен капацитет и добър потенциал за обслужване.

Комунална инфраструктура

На територията на Северозападния регион е разположена единствената атомна електроцентрала в страната – АЕЦ „Козлодуй“, чиято произведена електроенергия се транзитира посредством електропреносната мрежа. Това е и причината на територията на СЗР да са изградени много елементи и съоръжения на преносната електроенергийна система – електропроводи с работно напрежение 400 kV и системни подстанции 400/220 kV, както и електропроводи 220 kV и подстанции 220/110 kV.

Предвид природните условия в СЗР, по-отдавна изградените мощности от ВЕИ са на база водна енергия. В изпълнение на поставените национални цели за увеличаване използваемостта на ВЕИ в последните години се изграждат и мощности на слънчева и ветрова енергия.

През територията на СЗР преминава северният клон на националната газопреносна мрежа. Тук попада и единственото подземно хранилище за природен газ в страната – ПГХ „Чирен“, разположено на територията на община Враца.

Основните насоки за развитие по отношение енергийната инфраструктура са насочени към продължаване усилията за изграждане на нови мощности за производство на енергия от ВЕИ, както и осигуряване газоснабдяване на значително по-голяма част от населението на региона.

Северозападния регион се отличава със сравнително висок процент на водоснабденост

Независимо от това обаче остарялата, амортизирана и често аварийна водопроводна мрежа е причина не само за влошаване параметрите на водните услуги (непрекъснатост на водоподаването и качество на питейната вода), но преди всичко за огромните загуби на вода, по който показател България е първенец в Европа.

Наблюдават се големи вътрешнорегионални различия в относителния дял на населението, обслужвано от канализационна мрежа. В региона с най-оскъдно развита канализационна мрежа, с най-нисък дял обхванато население с канализационна мрежа се оказва област Плевен, като този дял не се е променил през периода 2013–2017 г., а в другите области нараства незначително. Показателите за пречистване на отпадъчните води са сходни с тези за отвеждането им. За периода 2013–2017 г. обслуженото с ПСОВ население нараства със 7 пункта средно за страната, но все още има области, в които фактически пречистване.

4.8 Население, човешко здраве

4.8.1 Демографска характеристика на района

Брой и възрастова структура на населението - Към 31 декември 2018 г. населението на Северозападен регион наброява 742 304 души, което е 10,6 % от населението на България. Населението във всички области в региона намалява, като най-голямо е намалението за областите Видин – с 14,7 % и Враца – с 12,0 %. Област Видин е най-малка по население и в нея живеят 84 865 души, или 11,4 % от населението на региона, а най-голяма е област Плевен – 240 380 души (32,4 %).

Продължава процесът на застаряване на населението в региона. В края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 194 548, или 26,2 % от населението на региона. Децата до 15 години в региона са 100 180, или 13,5 % от общия брой на населението. Към 31.12. 2018 г. населението във възрастовата група 15–64 години в региона е 447 576 души, или 60,4 % от общия брой на населението.

Териториално разпределение на населението - Към края на 2018 г. градовете в региона са 45 и в тях живеят 473 700 души, като в края на 2011 г. в тях са живели 529 030 души, или за 7 години населението е намаляло с 55 330 души (-10,5 %). През последните 7 години няма обявени нови градове.

Естествен и механичен прираст на населението

Раждаемост Коефициентът на раждаемост в СЗР през 2018 е по-нисък от средния за страната, съответно 7,9 ‰ спрямо 8,9 ‰ за страната.

Смъртност - Данните показват, че смъртността в СЗР през 2018 г. е значително по-висока (20.2‰) от средната за страната (15.4‰). С най-висок коефициент на смъртност е област Видин (23.2‰), следвана от Монтана – 21.7‰, Ловеч (21.4‰), а най-ниска е

смъртността в област Плевен (18.8%).

Естествен прираст - След 1990 г. демографското развитие на страната и региона се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението. През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на региона е намаляло с 9 185 души.

Механичен прираст - Коефициентът на механичен прираст в региона през 2011 г. е -3,0 ‰, а през 2018 г. – -6,0 ‰, като за страната през 2018 г. е -0,5 ‰, или механичният прираст в региона е с много по-неблагоприятни показатели от средните за страната. В периода 2011–2018 г. механичният прираст за 7 години е отрицателен.

Гъстотата на населението в Северозападния регион в края на 2018 г. е 39,0 д/км² и е значително под средна за страната (63,4 д/км²).

Социално-икономически показатели

Заетост - В периода 2011–2018 г. заетостта на населението в най-активна възраст (15–64 години) бележи ръст в Северозападен регион в и достига 58,8 % през 2018 г., но изостава значително от средната за страната (67,7 %).

Безработица - През 2018 г. коефициентът на безработица в Северозападен регион сред населението на 15–64 години намалява с 1,3 процентни пункта в сравнение с 2011 г., като достига 11,5 %. Въпреки намалението, регионът остава със значително по-висока безработица от останалите региони.

Брутен вътрешен продукт - Видно е увеличението на стойността на показателя както в абсолютни измерения, така и по отношение на стойността на БВП на човек от населението за периода от 2010 г. до 2017 год. Това увеличение в първия случай е 1,25, а по отношение на БВП на човек – 1,47

4.8.2 Болестност, заболяемост и умиряния по причини

Данните от Националния център по здравна информация (НЦЗИ) за 2018 г. показват доста голямо разнообразие на здравните показатели на населението в СЗР по области и заболявания.

Инфекциозната заболяемост в областите на СЗР е доста различна. Сред заразните болести, подлежащи на задължително съобщаване, през 2011 г. с най-висока заболяемост на 100 000 души от населението в района са варицела и туберкулозата, следвани от остър вирусен хепатит и скарлатина.

През 2018 г. се наблюдава увеличаване на заболяванията от някои заразни болести - скарлатина, епидемичен паротит, лаймска борелиоза, вирусни менингити и менингоенцефалити. Намаляват случаите на заболявания от морбили, коклюш, варицела, менингококов менингит и сепсис, дизентерия, вирусни хепатити, бактериални менингити и менингоенцефалити.

Заболеваемостта от активна туберкулоза през 2018 г. е 18.4‰, което е по-ниско в сравнение с предишни години.

Злокачествени заболявания. През 2018 г. честотата на новите регистрирани случаи на злокачествени заболявания в СЗР е по-ниска от предходните години - 406.7 на сто хиляди души от населението.

Хроничната заболеваемост сред населението в СЗР е съпоставима или по-ниска от средната за страната както общо, така и по отделни нозологични единици.

Заболеваемостта от сифилис през 2018 г. е по-ниска в сравнение с предходната година и е 6.4 на сто хиляди души от населението.

Сред децата до 17-годишна възраст водещо място заемат заболяванията от микроспория и трихофития, като по-голямата част от регистрираните случаи са нови.

Смъртност по причини. В структурата на смъртността по причини през 2018 г. не се наблюдават съществени промени. Водещи от много години са болестите на органите на кръвообращението.

Основните причини за умиранията на децата на възраст под 1 година през 2018 г. са: някои състояния, възникващи в перинаталния период (278.1 на сто хиляди живородени); вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации (120.6 на сто хиляди живородени).

Сравнително висока е детската смъртност от: болести на дихателната система, вкл. пневмония; болести на органите на кръвообращението; симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде; някои инфекциозни и паразитни болести; външни причини за заболеваемост и смъртност.

В края на 2018 г. броят на болните, намиращи се под наблюдение на психиатричните заведения, отделения, кабинети и амбулатории, е 120 677.

4.8.3 Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и болнични легла

Заведения за болнична помощ и болнични легла - В Северозападния регион заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове за психично здраве и комплексни онкологични центрове.

През 2018 г. инфраструктурата на болничната помощ включва 40 болнични заведения с 5 779 легла.

Заведения за извънболнична помощ и болнични легла - Към 31.12.2018 г. заведенията за извънболнична помощ в региона са 186 със 76 легла за краткосрочно наблюдение и

престой, което представлява 9,0 % от заведенията за извънболнична помощ и 6,1 % от леглата в страната.

Към други лечебни и здравни заведения се отнасят центровете за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центровете за трансфузионна хематология. В края на 2018 г. в Северозападен регион тези заведения са 17 с 232 легла, като обхващат 11,7 % от този вид заведения в страната.

Осигуреност с лекари и лекари по дентална медицина

Лекари - Осигуреността на населението на един лекар общо за страната за 2018 г. е 236 души.

Лекари по дентална медицина - Осигуреността с лекари по дентална медицина за страната показва, че на един лекар се падат 967 души от населението.

Спешна помощ (Транспортна достъпност до болнични заведения) - В областните центрове на Северозападния регион са локализирани 5 центъра за спешна помощ.

4.8.4 Анализ на рисковите фактори, свързани с населението и човешкото здраве, в т.ч. свързани с околната среда

В ДЕО е направен анализ на рисковите фактори, свързани с околната и трудовата среда:

- атмосферен въздух
- климат
- питейни води, вкл. води за къпане
- почви
- отпадъци
- шум, вибрации в околната и работна среда
- нейонизиращи лъчения, йонизиращи лъчения
- прах
- химични вещества, токсини.

Направен е и анализ на демографските и социални фактори и на рисковите фактори, свързани с начина на живот.

Разгледани са и предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал.

4.9 Отпадъци

В ДЕО подробно са разгледани за периода 2011-2018 г.:

- Общо образуваните отпадъци за периода 2011-2018 г. намаляват, като във всички области се отчита намаление, с изключение на област Враца.
- Събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население в периода 2011-2018 г. намаляват от 392 kg/y до 326 kg/y.
- По дял на обслуженото население. се наблюдава плавно увеличение, като СЗР отчита 100% дял на обслуженото население от системи за организирано сметосъбиране.
- Предадените за депониране битови отпадъци - намаляват за периода 2011-2018 г.
- Предадените за предварително третиране битови отпадъци - увеличават се, както и във всички региони за периода 2011-2018 г.
- Предадените за рециклиране битови отпадъци - намаляват.
- Броят на депата за битови отпадъци по региони намалява, което е резултат от създаването на регионални депа и закриване на съществуващите по-малки общински депа.

Описано е и третирането и депонирането на отпадъците по области.

5. Евентуално развитие без прилагането на ИТСП на СЗР

Евентуалното развитие на аспектите на околната среда без прилагане на ИТСП на СЗР се определя като „Нулева алтернатива“. Вероятните последствия се разглеждат по фактори/компоненти по-долу.

5.1 Атмосферен въздух и климат

5.1.1 Атмосферен въздух

Не прилагането на ИТСП на СЗР ще доведе до задържане или влошаване на сегашното състояние на качеството на атмосферният въздух, поради липсата на инвестиции и модернизация на редица производства/отрасли. От друга страна изграждането на нови индустриални зони ще доведе до емитиране на вредни емисии в атмосферата, които с съвременни технологии на пречистване могат да бъдат сведени до минимум. Временни емисии на замърсители във въздуха могат да се очакват и при изграждане на транспортната инфраструктура.

5.1.2 Климат

Не прилагането на ИТСП на СЗР няма да окаже влияние върху климата в региона

5.2 Води

През последните години се запазва тенденцията за подобряване на качеството на повърхностните води. Въпреки тази тенденция все още има водни тела определени в риск. Ако не се приложи ИТСП на СЗР, повърхностните води ще бъдат положително повлияни вследствие продължаване изпълнението на програми от мерки за достигане на добро екологично състояние в ПУРБ на БД.

Без прилагане на ИТСП на СЗР до голяма степен ще се запази съществуващото състояние на подземните води, в това число и на минералните води. Очаква се обаче реализацията на ПУРБ да доведе до известно подобряване на количественото и химичното състояние на подземните води.

5.3 Почви

Без прилагане на Стратегията за развитие на СЗР, състоянието и качеството на почвите в региона ще запазят сегашното си състояние. Ще бъде избегнато запечатването и унищожаването на почвите на площи, попадащи в обхвата на бъдещи инвестиционни предложения, свързани с изграждане на инфраструктура и индустриални и производствени зони.

5.4 Ландшафт

Развитие на околната среда без прилагането на ИТСП на СЗР би довело до запазване и в някои аспекти до леко влошаване на съществуващото положение и тенденции по отношение на ландшафтите.

5.5 Биологично разнообразие

През последните години в България се забелязва все по-силно желание да се поддържа и възстановява биоразнообразието, за което свидетелстват много стратегически документи на национално и европейско равнище: Оперативна програма „Околна среда“, Национална програма за развитие: България 2030, Национална стратегия за биоразнообразието, Национален план за действие за биоразнообразието, Стратегия на ЕС за биоразнообразието и др.

С постигането на целите, определени в тези стратегически документи, се очаква екосистемите съществено да се възстановят, да се подобри екологичната инфраструктура, да се намали броят на инвазивните чужди видове, да се поддържа благоприятно състояние на видовете природни местообитания и на консервационно значимите растителни и животински видове на местно, биогеографско и национално равнище, което да допринесе за предотвратяване на глобалната загуба на биоразнообразие. Предвид целите ИТСП на СЗР, нейното неприлагане не се очаква да се

отрази значително на биоразнообразието.

5.6 Културно-историческо наследство

Без прилагане на Стратегията за развитие на СЗР не се очаква промяна в състоянието на културно-историческото наследство. Няма да се осъществят предвидените инвестиции за развитие на културен туризъм, поддържане и обогатяване в културна инфраструктура,.

5.7 Материални активи

Без реализацията на ИТСП на СЗР се очаква като цяло да продължи тенденцията за влошаване на състоянието на материалните активи. Без наличие на средства по европейските оперативни програми, общините ще имат все по-големи затруднения да покриват текущите си разходи за образование, здравеопазване, култура и социални услуги и вероятността да им остават средства за ремонтни дейности или за инвестиции в енергийна ефективност ще е незначителна

5.8 Население, човешко здраве

Без прилагането на ИТСП на СЗР, даваща общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона в годините на новия програмен период 2021–2027, ще се запази съществуващото към момента състояние, както по отношение икономическото развитие на региона, така и във връзка с влошените демографски и недотам добри здравословни показатели на населението. Възможно е освен да продължи и да се задълбочи наблюдаващата се през последните години тенденция за обезлюдяване на редица от населените места в региона, както и на влошаване на възрастовата структура на населението. Възможно е освен това да продължи и да се задълбочи наблюдаващата се през последните години тенденция за обезлюдяване на редица от населените места в региона, влошаване на възрастовата структура на населението, невъзможност за добро развитие на човешкия потенциал. Няма да се осъществят предвидените инвестиции в здравна, социална и културна инфраструктура, подобряване на образователните възможности, запазване и развитие на човешкия капитал.

6. Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати

Отчитайки, че няма конкретна информация за интервенциите, които ще бъдат изпълнени по заложените за ИТСП на СЗР цели дейности и мерки, на този етап се приема, че всяка една част от тези територии и зони би могла да бъде значително засегната от проектите в бъдеще. Затова най-важното условие преди изпълнението на подобни проекти е да се

проведат конкретни оценки на въздействието върху околната среда и оценки за съвместимостта, където и приложимо. За да се насочи вниманието към най-уязвимите територии, които следва да бъдат взети под внимание при бъдещите оценки, по-долу е представен кратък обзор за основните групи от тези територии

6.1 Ландшафти и територии от интерес за Общността

В териториалния обхват на СЗР попадат следните защитени зони (ЗЗ) от екологичната мрежа Натура 2000 по смисъла на Закона за биологичното разнообразие:

Защитени зони за опазване на дивите птици:

- BG0000240 Студенец
- BG0000332 Карлуковски карст
- BG0002005 Понор
- BG0002006 Рибарници Орсоа
- BG0002007 Остров Ибиша
- BG0002008 Остров до Горни Цибър
- BG0002009 Златията
- BG0002017 Комплекс Беленски острови
- BG0002053 Врачански Балкан
- BG0002067 Остров Голя
- BG0002074 Никополско плато
- BG0002083 Свищовско-Беленска низина
- BG0002088 Микре
- BG0002090 Берковица
- BG0002091 Остров Лакът
- BG0002095 Горни Дъбник - Телиш
- BG0002096 Обнова
- BG0002102 Деветашко плато
- BG0002104 Цибърско блато
- BG0002110 Априлци
- BG0002111 Велчево

- BG0002109 Васильовска планина
- BG0002002 Западен Балкан
- BG0000494 Централен Балкан
- BG0002128 Централен Балкан буфер

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

- BG0000240 Студенец
- BG0000494 Централен Балкан
- BG0000508 Река Скът
- BG0000503 Река Лом
- BG0000519 Моминбродско блато
- BG0000507 Делейна
- BG0000524 Оризището
- BG0000518 Въртопски дол
- BG0000182 Орсоя
- BG0000527 Козлодуй
- BG0000239 Обнова - Караман дол
- BG0000181 Река Вит
- BG0001042 Искърски пролом - Ржана
- BG0000247 Никополско плато
- BG0000396 Персина
- BG0000509 Цибрица
- BG0000336 Златия
- BG0000340 Цар Петрово
- BG0000523 Шишенци
- BG0000528 Островска степ - Вадин
- BG0000601 Каленска пещера
- BG0000594 Божия мост - Понора

- BG0000533 Острови Козлодуй
- BG0000335 Карабоаз
- BG0000525 Тимок
- BG0000334 Остров
- BG0000487 Божите мостове
- BG0000517 Портитовци - Владимирово
- BG0000339 Раброво
- BG0000498 Видбол
- BG0000500 Войница
- BG0000611 Язовир Горни Дъбник
- BG0000613 Река Искър
- BG0001014 Карлуково
- BG0000614 Река Огоста
- BG0000497 Арчар
- BG0000618 Видима
- BG0001036 Български извор
- BG0000615 Деветашко плато
- BG0001037 Пъстрина
- BG0000616 Микре
- BG0000374 Бебреш
- BG0000522 Видински парк
- BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан
- BG0001493 Централен Балкан - буфер
- BG0000631 Ново село
- BG0000627 Конунски дол
- BG0000591 Седларката
- BG0000587 Варкан
- BG0000552 Остров Кутово

- BG0000269 Пещера Лястовицата
- BG0000526 Долно Линево
- BG0000266 Пещера Мандрата
- BG0000593 Билерниците
- BG0000199 Цибър
- BG0000532 Остров Близнаци
- BG0000521 Макреш
- BG0000166 Врачански Балкан

Общите цели на опазване на защитените зони за птиците са:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.
- Възстановяване на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Общите цели на опазване на защитените зони за местообитанията са:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За всички зони за птиците, както и за някои от зоните за местообитанията има обнародвани заповеди по реда на чл. 12 от ЗБР, където са посочени специфични цели за опазване. Всички потенциални интервенции, произтичащи от ИТСП, следва да се съобразят с тези цели.

6.2 Ландшафти и територии с национален защитен статут

Съгласно публикуваните ГИС слоеве в Регистъра на защитените територии към декември 2020 г, в обхвата на СЗР попадат следните защитени територии (ЗТ) по смисъла на ЗЗТ:

Категория „Резерват“:

- ЧУПРЕНЕ
- ЦАРИЧИНА
- СТЕНЕТО
- СЕВЕРЕН ДЖЕНДЕМ
- КОЗЯ СТЕНА
- ДЖЕНДЕМА
- ВРАЧАНСКИ КАРСТ
- БОАТИН
- КИТКА
- МИЛКА
- ГОРНАТА КОРИЯ

Категория „Национален парк“:

- ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН

Категория „Природна забележителност“:

- ВОДОПАД НА РЕКА СТАКЕВСКА В МЕСТНОСТТА БЕЛАТА ВОДА
- ВОДНИЯ СКОК
- ПЕТРОВ ЦЕРАК - ВОДОПАД
- ПЕЩЕРАТА ВЕНЕЦ В МЕСТНОСТ Чукара
- ПЕЩЕРАТА МАГУРАТА
- МРАМОРНАТА ПЕЩЕРА
- ЛЕВИ И ДЕСНИ СУХИ ПЕЧ. - ПЕЩЕРИ
- ХАЙДУШКИ ВОДОПАДИ
- ДУРШИН ВОДОПАД
- БОРОВИЯТ КАМЪК
- ВРАТЦАТА
- ПОНОРА
- ЛЕДЕНИКА - ПЕЩЕРА

- БОЖИТЕ МОСТОВЕ
- СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ ЧЕРВЕНИЦА
- СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ ЧУКЛИТЕ
- ПЕЩЕРА ГОВЕДАРНИКА
- ПЕЩЕРА ГЪЛЪБАРНИКА
- ПЕЩЕРИ САМУИЛИЦА ЕДНО И ДВЕ
- НОВАТА ПЕЩЕРА
- НАХОДИЩЕ НА ТЕРЦИЕРНИ /ТОРТОНСКИ/ ВКАМЕНЕЛОСТИ
- ФОСИЛНО НАХОДИЩЕ НА БАДЕНСКА ФАУНА В МЕСТНОСТТА МОСТА НА РЕКА ВИТ
- ПЕЩЕРАТА ЛЯСТОВИЦА
- ПЕЩЕРАТА МОРОВИЦА
- ПЕЩЕРАТА РАЗБИТИЦА
- ПЕЩЕРАТА СЪЕВА ДУПКА
- РУШОВА ПЕЩЕРА
- СРУПАНИЦА - СКАЛНИ ОБРАЗУВАНИЯ
- ГИНИНАТА ПЕЩЕРА
- СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ КАМАРАТА
- КУПЕНИТЕ
- ОПАНСКИ БАИР
- СКАЛНИТЕ КУКЛИ В МЕСТНОСТТА ПЛАДНИЩЕТО
- СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ КУКЛИТЕ В МЕСТНОСТТА УЛЕЯ
- ТЕКТОНСКИ ГРЕБЕН КАЛЕТО
- СКАЛЕН МОСТ СЕДЛАРКАТА В МЕСТНОСТТА ЕЗЕРОТО
- НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СТЬБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. КАЛЕТО
- НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СТЬБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. ТАШКОВОТО
- ПЕЩЕРА НАНИН КАМЪК

- СКАЛНАТА ЦЪРКВА
- КАРЛУКОВСКИ КАРСТОВ КОМПЛЕКС ПЕЩЕРА ХАЙДУШКА ДУПКА
- КАРЛУКОВСКИ КАРСТОВ КОМПЛЕКС ПЕЩЕРА ПРОХОДНА
- КАРЛУКОВСКИ КАРСТОВ КОМПЛЕКС ПЕЩЕРА БАНКОВИЦА
- КАРЛУКОВСКИ КАРСТОВ КОМПЛЕКС ПЕЩЕРА СВирчОВИЦА
- МИШИН КАМЪК
- РИТЛИТЕ
- ГАРДАТА
- ВОДОПАД СКОКА В МЕСТНОСТТА КОЗНИЦА
- ВОДОПАД БРЪМБАР СКОК
- ГОРНИЯ ПАРНИК
- ДОЛНИЯ ПАРНИК
- МАРАТА - КАРСТОВИ ОБРАЗУВАНИЯ
- ГЛОЖЕНСКИЯТ ВОДОПАД
- ДЕВЕТАШКА ПЕЩЕРА
- ВОДОПАД БАНОВСКИ СКОК
- ВОДОПАД КОМАН
- ВОДОПАД ЛОПОШНИЦА
- ПЕЩЕРАТА ТОПЛЯ
- КАРСТОВ ИЗВОР ЗЛАТНА ПАНЕГА
- СТУДЕНЕЦ
- ГРУПА ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА
- КАРСТОВО ЖДРЕЛО ЧЕРНЕЛКА
- ВОДОПАД СКОКА НА РЕКА БЕЛИЛКАТА
- ХАЙДУШКАТА ПЕЩЕРА
- КАРЛУКОВСКИ КАРСТОВ КОМПЛЕКС ПЕЩЕРА ТЕМНАТА ДУПКА
- БЕЛОГРАДЧИШКИ СКАЛИ

Категория „Поддържан резерват“:

- ИБИША
- ПЕРСИНСКИ БЛАТА

Категория „Природен парк“:

- ПЕРСИНА
- ВРАЧАНСКИ БАЛКАН

Категория „Защитена местност“:

- ОСТРОВ КУТОВО
- РИБАРНИЦИ ОРСОЯ
- УСКЕТО
- УРУЧНИК
- ШУМАКА
- ЛИПАКА
- СТО ОВЦИ
- КАЙКУША
- ВОЛА
- ВЕЖДАТА
- РЕЧКА-НАХОДИЩЕ НА РЕДКИ ПТИЦИ И РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ
- БОРОВАНСКА МОГИЛА
- ДАНЕВА МОГИЛА
- ГОЛА БАРА
- КАЛУГЕРСКИ ГРАД - ТОПОЛИТЕ
- КОЧУМИНА
- ТЕПЕТО
- АНОМИР
- БАТИЛОВЕЦ
- БРЕСТИШКО БРАНИЩЕ
- БУЛИН ДОЛ
- ДРАГОИЦА

- ВАЛОГА
- ДЕСЕТКАР
- ДРАГОЙЧЕВ КАМЪК
- ДРАГОВО ПРИСОЕ
- ГАРВАН
- ГАРВАНИЦА
- ГОЛИЯТ ВРЪХ
- ГУЩЕРА
- ДЪЛГАТА БАРА - ПАМЕТНИКА
- КОДЖАКУРУ
- КОРЛУК
- КРИВАЦИТЕ
- ЛИСЕЦ
- МИКРЕНСКА УСОЙНА
- ЗЛИЕВЦИ
- ЧЕРКОВНОТО БРАНИЩЕ
- ОРНИЦИТЕ
- ПАЛАЗА
- КАРСТОВАТА ДОЛИНА НА Р. ПЕТЪРНИШКА БАРА В М. ПЕЩЕРИТЕ
- ПЕТКО БУНАР
- ПИПРА - КАЛЕТО
- СОПОТ
- ТУРИЯТА
- УСОЙНАТА
- ЩЪРКА
- ЧЕШМАТА
- ЧОЛАШКИ ОРМАН
- ГЕНЧОВ ОРМАН

- ЛЪГЪТ - ДРЪМКАТА
- ПЛАВАЛА
- ПОЖАРА
- ШУМНАТИЦА
- ТАРАКЛЪКА
- ВЪЛЧИТРЪНСКАТА ГОРА
- ВЯТЪРНИЦА
- ЧУПРЕНСКИ БУКИ
- БЕНКОВСКАТА ПЕЩЕРА
- ЧЕРВЕНИЯТ БРЯГ
- ШАБОВИЦА
- ПЕРСИН ИЗТОК
- ПЕРСИН
- ОСТРОВ МАЛЪК БОРИЛ
- КОРИДОРИТЕ
- КАТИНАТА
- КАЙЛЪКА /ВКЛ. БОХОТСКАТА ГОРА/
- ЕЛИЯТА
- ВРЪШКА ЧУКА
- ГЛУХАРЧЕВИДНА ЖЪЛТИЦА
- КОРИТАТА
- МИДЖУР
- НАХОДИЩЕ НА РУЖЕВИДНА ПОВЕТИЦА
- КОРИТАТА
- КАЛНА МЪТНИЦА
- КИТКАТА
- БОРОВ КАМЪК
- БЯЛКА

- ДРЕНОВИЦА
- КИТКАТА
- ЧЕРНИЯТ РЪТ
- ПАРНИКА
- ШУМАТА
- КИСЕЛЕЦ
- САМАРИТЕ
- ЛЕЩАКА
- ГУРУНЧЕТО
- КОСТИНА
- ОРМАНА
- ОСТРОВИ БЛИЗНАЦИТЕ
- ОСТРОВ ЦИБЪР
- РАВНЕНСКО ГРАДИЩЕ
- РАКОВИШКИ МАНАСТИР
- КОПРЕН-РАВНО БУЧЕ-КАЛИМАНИЦА-ДЕЯНИЦА
- КОЗЛОДУЙ
- ПАДИНИТЕ
- ЛЮЛЯКАТА
- ЛИБИЧЕВО УСОЕ

За всяка от защитените територии има определени режими на управление, с които следва да се съобразят всички потенциални интервенции, произтичащи от ИТСП

6.3 Зони за защита на водите

Съгласно разпоредбите на чл. 6 от Рамковата директива на водите, се изисква от държавите членки на ЕС да осигурят и изготвяното на регистри за всички зони за защита на водите в границите на всеки отделен район за басейново управление. Изискванията на чл. 6 от РДВ са транспонирани в чл. 119а. ал. 1 от Закона за водите, регламентиращ следните зони за защита на водите:

- територията на водосбора на повърхностните водни тела и земната повърхност

над подземните водни тела по чл. 119, ал. 1. т. 1 и 2;

- водните тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане, съгласно наредбата по чл. 135. ал. I, т. 7;
- зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: уязвими зони; чувствителни зони;
- зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
- защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

При определяне на зоните за защита на водите се вземат предвид:

- водоизточниците за собствени потребности на населението в границите на населените места;
- предоставени индивидуални права чрез разрешително за водовземане и ползване на воден обект;
- водни обекти, предоставени за общо водовземане и ползване и принадлежащите земи към тях;
- зони за защита на водите, в частност - водни обекти и водоизточници за питейно - битово водоснабдяване на населението и техните санитарно - охранителни зони;
- естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици

6.3.1 Повърхностни води

В ПУРБ на ДРБУ 2016-2021 г. са определени общо 72 броя зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. От тях в границите на СЗР попадат 22 – 5 в ПОРЕЧИЕ ЗАПАДНО ОТ ОГОСТА, 7 в ПОРЕЧИЕ ОГОСТА, 2 в ПОРЕЧИЕ ВИТ, 7 в ПОРЕЧИЕ ОСЪМ и 1 в ПОРЕЧИЕ ЯНТРА както са изброени в таблица в доклада за ЕО.

6.3.2 Подземни води

В ПУРБ на ДРБУ 2016-2021 г. са определени общо 50 броя зони за защита на питейните води (ЗЗПВ), които са всички подземни водни тела в територията на БД, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. В таблица в доклада за ЕО е дадена информация за състоянието на ЗЗПВ от Дунавски район, попадащи в СЗР съгласно ПУРБ 2016-2021 г., - те са общо 29, като 14 от тях са в „лошо“, а останалите – 15 в „добро“.

6.4 Води за рекреация

Водите за рекреация включват водни тела, предназначени за отдых, водни спортове и/или води за къпане. Категоризацията на водите за къпане се извършва съгласно Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент за управление качеството на водите за къпане и Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане.

В ПУРБ на ДРБУ 2016-2021 г. е определена само една зона за къпане с име „Язовир Пчелина 2” и код BG3242661710017001. Тази зона не попада в СЗР.

6.5 Зони за опазване на стопански ценни водни организми

Определянето на този вид зони при актуализацията на ПУРБ, се извършва съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и утвърдения от Министъра на околната среда и водите Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми. ЗРА има за цел е да осигури устойчиво развитие на рибните ресурси, възстановяване и опазване на биологичното равновесие и обогатяване на разнообразието на рибните ресурси във водните екосистеми, вкл. развитие на стопанския и любителския риболов и аквакултурите. В ЗРА е регламентирано за стопански риболов да се използва българският участък на р. Дунав и Черно море.

В ПУРБ на ДРБУ 2016-2021 г. са определени общо 39 броя зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми. В таблица в доклада за ЕО е дадена информация за състоянието на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми от Дунавски район, попадащи в СЗР съгласно ПУРБ 2016-2021 г., които са 17 броя.

6.6 Чувствителни зони

Това са територии, обявени за защита на повърхностните водни тела от замърсяване с нитрати, както и други биогенни елементи, от градските отпадъчни води. Водосборните области на определените чувствителни райони трябва да отговарят на изискването за допълнително пречистване на градски отпадъчни води (пречиствателно стъпало за отделяне на азота и фосфора) за населени места с повече от 10 000 еквивалентни жители (ЕЖ).

Съгласно действащата към момента Заповед № РД 970/28.07.2003 г., чувствителните зони в повърхностните водни обекти в ДРБУ са: с начало „р. Дунав, от границата при с. Ново село“ и край „р. Дунав, до границата при гр. Силистра“, както и „Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р България“. Според така определените чувствителни зони в ДРБУ, само водоприемниците в поречие Дунавски

Добруджански реки попадат в нормална зона, а всички останали водоприемници са определени като чувствителни зони. В границите на СЗР попадат следните чувствителни зони или части от тях:

- BGCSARI03 Водосборен басейн на реките Западно от р. Огоста и частите от водосборния басейн на р. Дунав на територията на РБ, извън водосборните басейни на реките Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом;
- BGCSARI07 Водосборен басейн на р. Огоста;
- BGCSARI04 Водосборен басейн на р. Искър;
- BGCSARI02 Водосборен басейн на р. Вит;
- BGCSARI08 Водосборен басейн на р. Осъм;
- BGCSARI14 Водосборен басейн на р. Янтра.

6.7 Уязвими зони

Това са територии, обявени за защита на повърхностните и подземни водни тела от замърсяване с нитрати от селскостопански източници.

Съгласно действащата към момента Заповед № РД-660/28.08.2019 г. за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници, значителна част от територията на СЗР е определена за уязвима зона, както е видно на картата в Приложение 1.2. на доклада за ЕО.

7. Съществуващи екологични проблеми

Основните екологични проблеми и тенденции са разгледани по компоненти, както следва.

7.1 Атмосферен въздух и климат

7.1.1 Атмосферен въздух

Почти всички видове антропогенна дейност водят до промяна на състава на приземния въздушен слой, където живеят хората. Една от основните причини за негативно въздействие върху качеството на атмосферния въздух и създаване на висока степен на замърсеност в световен мащаб е неправилният избор на място за развитие на дадена индустрия.

Основният източник на емисии на първични ФПЧ10 е битовото отопление с използване на неефективни горивни устройства на твърдо гориво, за които е изчислено, че

представяват най-малко 85% от емисиите на ФПЧ10. Транспортът - емисиите на изгорелите газове, има допълнителен принос и може да бъде значим фактор на местно равнище, особено в големите общини. Други сектори, като промишлеността, строителството и изгарянето на отпадъци могат да бъдат допълнителни фактори в конкретни общини, но техният принос на практика не е определящ.

7.1.2 Климат

Урбанизацията и индустриализацията пряко влияят върху локалните климатични условия, променяйки стойностите на метеорологичните елементи под въздушния купол, който се образува над такива територии. В резултат на неправилни урбанистични решения и неподходящо планиране се създават неблагоприятни микроклиматични условия и предпоставки за некомфортни условия за живот на населението.

В резултат от топлообмена от бетонни, каменни, асфалтни и други строителни материали и настилки се получава висока степен на топлинно замърсяване.

Негативни промени могат да се получат от влошени условия на аерация (въздухообмен), породени от всички елементи на урбанизацията и индустриализацията, които водят до промяна на ветровите характеристики. Неправилното разпределение на елементите на урбанизацията водят до формирането на зони със преобладаващо затишие и липса на възможност за нормален въздухообмен. В резултат на този факт се създават условия на задържане на замърсители от транспорт и други източници в приземния въздушен слой, имащи пряко отношение към здравето на населението.

По отношение на всички тези проблеми има разработени практически решения, които от години се прилагат по света. Някои от тях се базират на правилния подбор на строителни материали, други на прилагането моделни и експертна оценка на ефекта от въздействието на един или друг вид проекти върху селищната среда и в конкретност върху локалните климатични условия и човешкия комфорт.

7.2 Води

7.2.1 Повърхностни води

Заустването на непречистени битови и промишлени отпадъчни води е основната причина за замърсяването на водите. Основните екологични инфраструктури за опазване качеството на водите - канализация и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) - все още са неадекватни, както спрямо нуждите (на населението, бизнеса и туризма), така и спрямо изискванията на европейското и национално законодателство.

Значимите видове натиск, оказвани върху водните тела, са:

- Значителни точкови източници на замърсяване: не добре работещи градски

пречиствателни станции за отпадъчни води; градски канализации; индустриални източници на отпадъчни води; животновъдни ферми; обекти за отглеждане на аквакултури; реки, внасящи значителен товар в крайбрежните морски води;

- Значителни дифузни източници на замърсяване: земеделски практики; населени места без изградена канализационна система; горско-стопански дейности; **депа за отпадъци, без изолираща подложна повърхност и дренажна система**; замърсяване от подземни води в зони на смесване с повърхностните води; замърсени индустриални терени от минали екологични щети; почвена ерозия и абразия на бреговете; обекти за отглеждане на аквакултури.
- Значителни места на водоползване;
- Значителни морфологични изменения: корекции на реки; миграционни бариери - прагове и бентове; дейности по укрепване на бреговете; добив на инертни материали; удълбочаване на плавателни пътища – драгиране.
- Регулация на оттока: завиряване (язовири); хидротехнически съоръжения, хидроенергийни съоръжения (ВЕЦ).
- Други фактори на натиск: развитие на инвазивни видове; пристанищна инфраструктура.
- Климатични изменения - Повишаването на температурата, опустяване на почвите, намаляването на водата, предизвикано от глобалните промени в климата на планетата, са основните причини за намаляването на биоразнообразието.

Следва да се подчертае, че като дифузен източник на натиск се разглеждат старите все още действащи или nereкултивирани депа/сметища, неотговарящи на екологичните законови изисквания и създаващи риск от замърсяване на повърхностните води. Тези депа подлежат на закриване и рекултивация - техническа и биологична. След закриването им съответните отпадъци следва да се депонират в регионални депа, които напълно съответстват на екологичните изисквания.

7.2.2 Подземни води

Подземните води, макар и в по-малка степен, също се влияят от замърсяванията, постъпващи с отпадъчните фекално-битови и промишлени води в реките и речните корита. Амортизираните канализационни системи и аварията по тях допринасят за постъпване на замърсители в почвите и подземните води.

Замърсители постъпват във водите и от земеделски дейности и животновъдство, свързани с прилагане на торове и препарати за растителна защита, както и от депата (сметищата) за отпадъци, които не отговарят на съвременните нормативни изисквания и добри практики за изграждане и експлоатация на такива обекти.

Съществен екологичен проблем е и състоянието на водовземането: значителни загуби на питейна вода преди достигане до потребителите и използване на питейна вода за промишлени нужди и напояване; ненавременен регулиране на водовземането за задоволяване на обществените потребности и естествените подземни водни ресурси.

По отношение на питейните води като най-значим проблем за региона се констатира наднорменото съдържание на нитрати и хром в част от зоните на водоснабдяване.

7.3 Почви

Основните екологични проблеми и тенденции по отношение на почвите се изразяват най-вече с развитие на проблемите, свързани с почвено запечатване, уплътняване, ерозия, свлачищни процеси, локално замърсяване и вкисляване.

При оказване на натиск върху почвената повърхност се получава уплътняване, което променя качествата на почвата като въздейства върху нейните порьозност и пропускливост. Порите се разрушават (слепват) като в резултат на това се нарушава водно-въздушния режим на почвата и респективно количеството на вода и кислород в нея намалява. Неподходящото управление на земята е основната причина за уплътняването на почвите, като примери за това са твърде големият брой животни на определена територия, неподходящата употреба на тежки селскостопански машини и обработването на земята при неблагоприятни климатични условия. Почвите са най-податливи на уплътняване, когато съдържанието на вода в повърхностния слой е над пределната полска влагоемкост. Влажните почви не са достатъчно стабилни, за да осигурят съпротивление на тежестта и това води до уплътняване.

В зависимост от разположението и начина на образуването си, уплътнените почвени слоеве биват: повърхностна почвена кора, плитко уплътняване в или под орния хоризонт и дълбочинно уплътняване.

Почвите се различават по склонност и степен на уплътняване в зависимост от състава и свойствата им, но процеса на уплътняване е най-характерен за почвите с тежък механичен състав – глинести и тежко пясъкливо-глинести. Такива са широко застъпените в Южна България смолници и смолничивидни почви с високо съдържание на монтморилонитови глини. В обхвата на СЗР попадат главно разновидности на черноземите, които не са силно податливи на уплътняване поради доминирането на илитни глинести минерали, което определя по-добрата водопрпускливост на лъсовите черноземи.

Процесът на почвено запечатване се отнася за почви, използвани и трайно застроени за селищно изграждане, промишлено и инфраструктурно строителство, търговски и транспортни участъци, пътна и железопътна мрежа и др. Очаква се през следващите години процесът да е още по-силно изразен поради запазващите се темпове на

разрастване на някои селищни структури и развитието на съпътстваща инфраструктура. Почвената ерозия засяга огромни площи от територията на страната. Тя е естествен процес, който е силно зависим от антропогенните фактори. Обезлесяването и прочистването на естествената растителност при реализация на инфраструктурни, промишлени, туристически и др. проекти, интензивното земеделие и липсата на адекватни противоерозионни мероприятия водят до задълбочаване на проблемите, свързани със загуба на ценни почви в следствие на развитието на ерозия. Свлачищата също са природни процеси и причините за възникването им са свързани със силно пресечения релеф и други специфични геоложки дадености в определени райони, но са и много зависими от дейността на човека в урбанизираните райони.

Локалното замърсяване на почвите е свързано най-често с транспортната мрежа, складовете за опасни вещества и промишлените предприятия. Проблемите, свързани с транспорта, се изразяват в локални замърсявания с нефтопродукти, засоляване на околните почви в следствие на поддръжката на пътната мрежа в зимни условия и **замърсяване с битови отпадъци**. Всички складове за опасни вещества създават реална опасност за околната среда и населението, а промишлените предприятия са един от основните източници на замърсяване на почвите с тежки метали.

Вкисляването е процес, при който под действие на природни и антропогенни фактори се увеличава съдържанието на киселини в почвата. Реакцията на почвата влияе пряко върху подвижността и усвоимостта на хранителните и нехранителните елементи, а оттам и върху растежа и развитието на растенията. Селскостопанските култури реагират силно на високата почвена киселинност, като най-уязвими са растенията в начален стадии на развитие.

7.4 Ландшафт

При ландшафта има няколко основни въпроса, като липсата на конкретно законодателство, замърсяване на компонентите на ландшафта, промяна на видовете ландшафт, нарушения на ландшафта и визуално-естетично въздействие.

Понастоящем единственият нормативен документ в България, който предвижда опазване и управление на ландшафта, е Европейската конвенция за ландшафта. Липсата на национално законодателство в областта на ландшафта е сериозна пречка за правилната оценка на въздействието върху ландшафта и съставните му части и съответно за опазването му. Дейностите по опазване и устойчиво управление на ландшафта следва да бъдат уредени в законодателството.

Строителните дейности за развитие на нови обекти, както и за реконструкция и рехабилитация на съществуващи обекти и полагане на необходимата инфраструктура води до запрашаване и замърсяване на отделни компоненти на ландшафта с тежки

метали и ФПЧ от пътищата; с отпадъци и горивно-смазочни материали от превозни средства и строителна техника, и от дейностите, свързани с транспортното осигуряване.

Промяната на съществуващите ландшафти, както и замърсяването им с **отпадъци** има неблагоприятно визуално-естетично въздействие върху ландшафтите. Създаването на нови видове ландшафт в резултат на изграждане на нови инсталации и влиянието на човека върху териториите също представлява значителен проблем.

Нарушаването на ландшафта може да бъде пряко и косвено. Пряко увреждане на ландшафтните компоненти има по време на строителните работи и рехабилитацията на всички видове обекти в резултат от наличието и използването на строително оборудване на площадката; трябва да се обърне внимание и на визуално-естетичното натоварване на териториите. Косвени промени в ландшафтите се наблюдават в резултат от следните дейности: промени в земеползването, поставяне на заграждения и осветление, промяна в характеристиките на ландшафта в резултат на интензификацията на ползването на терените, ерозията на почвите, влиянието върху ландшафтите в резултат на предложенията за оформянето им. Косвените промени в съставните части на ландшафта са резултат също от изграждането на нови постройки и обекти.

7.5 Биологично разнообразие

Като цяло, усилената урбанизация и презастрояване, интензификацията на транспорта, замърсяването на вътрешните водни басейни и нови територии с промишлени и битови отпадъци и др. са мощни отрицателни фактори, които влияят на изобилното и самобитно биологично разнообразие в България.

Презастрояването или развитието на туристическа и друга инфраструктура в почувствителните райони (в т.ч. защитени територии, обекти от Натура 2000, редки и уязвими местообитания и екосистеми като влажни местности, участъци по коритата на реки, гори и др.) става по-сериозен проблем през последните години.

Шосейният транспорт е общ екологичен проблем и отрицателното му влияние върху околната среда конкретно засяга биологичното разнообразие.

Замърсяването на въздуха, особено в големите градове в резултат на интензивното движение на автомобили води до влошаване на средата за живот, оттам до ограничаване на биологичното разнообразие и дори до изчезване на синантропни видове птици и бозайници. Отлагането на замърсители на въздуха е продължаващ проблем за здравното състояние на горите и местата на растителните общности. Той нарушава здравословния баланс на организми или екосистеми пряко или чрез подкисляване на почвите. Взаимодействието на отложените замърсители на въздуха с листната маса променя хранителния статус на дърветата и засилва податливостта им на болестотворни гъбички или насекоми-вредители.

Общият брой на видовете, които са чужди за България, нараства постоянно от 1900 г. насам. Най-уязвимите местообитания предвид навлизането и натурализирането на чужди растителни видове са тези, създадени от човека, последвани от местообитанията в речните долини.

Безконтролното изхвърляне на строителни и битови отпадъци от граждани и фирми на изходите на населените места, около пътните артерии и замърсяването на зелените площи също е значителен проблем. Това пряко влошава местообитанията, унищожава ценни растителни видове и влияе пряко и косвено на разнообразието на фауната.

Горските пожари са голям проблем за флората и фауната, тъй като те променят всички условия на околната среда, в т.ч. унищожават растителни и животински видове, много от които са редки и ценни, частично или изцяло унищожават слоя от чернозем, създават предпоставки за проникване и развитие на гъбични и други вредни организми, което води до нарушаване на стабилността на екосистемите.

7.6 Културно-историческо наследство

Основните проблеми, свързани с опазването на културното и историческото наследство, могат да се обобщят както следва:

- Недостатъчно съответствие с изискванията за защита и опазване на недвижимите културни ценности по Закона за устройство на територията, Закона за културното наследство, Закона за опазване на околната среда и постановленията към тях; с конкретните правила и норми в общите и подробните устройствени планове относно устройството на териториите с културно и историческо наследство.
- Непредвидени и непредприети превантивни мерки за физическа защита и съхранение;
- Недостатъчност на регулаторните изисквания относно обхвата и съдържанието на устройствените планове и инвестиционните проекти за предвиждане на комплексни мерки за обновяване, възстановяване и опазване на обектите на културното наследство и средата за представянето им от увреждане и унищожаване в резултат на предвидими природни и човешки фактори;
- Работи по съхранение и възстановяване (РСВ), които не са изпълнени качествено или с неподходящи за РСВ материали, засягащи конкретните условия (микроклимат) в средата на представяне;
- Неподходящо избрани материали за РСВ във връзка с устойчивите и конкретните условия (микроклимат) в средата на представяне;
- Некомпетентност и импровизации при извършване на текущите ремонтни работи и РСВ в строителните и възстановителни работи на недвижимите културни

ценности в тяхната среда на представяне;

- Липса на институционализиран постоянен контрол на промените в параметрите на различните фактори, влияещи на материалните носители и средата на представяне на обектите на културното наследство;
- Непълно изяснени режими за опазване, съхранение и управление на популяризирането на културните ценности;
- Подреждане по приоритет на дейностите, които са рискови с оглед опазването и съхраняването на недвижимите културни ценности и действия за обновяване както на самите ценности, така и на средата на представянето им.

7.7 Материални активи

Макар и да няма достатъчно общодостъпни данни за сегашното състояние на материалните активи е ясно, че обществената и културната инфраструктура се нуждае от основни ремонти (в т.ч. възстановяване на пътната инфраструктура и системи за предотвратяване на бедствия). Предстои още много работа за постигане на европейските стандарти за равнищата на материалните активи.

Културната инфраструктура се сблъсква с липса на средства за поддръжка и развитие. Същото важи и за дълготрайните материални активи с екологично предназначение, като съоръжения и оборудване, необходими за опазване и възстановяване на околната среда и оборудване за наблюдение и контрол.

Материалните активи, имащи пряко отношение към околната среда, като ВиК инфраструктурата и пречиствателни станции за води, депа за отпадъци и др. се нуждаят от реконструкция и модернизация.

7.8 Население, човешко здраве

Основните проблеми на демографското развитие в страната са свързани с ниската раждаемост и високият процент на смъртност, което определя негативния прираст в последните години, в комбинация с продължаващата емиграция на хора в активна възраст (18-50 г.)

От друга страна, с оглед на статистическите данни до 2019 г. заболяемостта на населението като цяло намалява спрямо предишните години, което определя територията като благоприятна в екологично отношение и с добър потенциал за демографско развитие.

8. Цели на опазване на околната среда

В доклада за ОВОС са описани основните цели за опазване на околната среда на

международно и национално ниво, които имат отношение към ИТСП на СЗР 2021-2027г. и начинът, по който тези цели и съответните екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСП.

Анализът показва, че:

- ИТСП на СЗР 2021-2027 г. съобразява и интегрира в обхвата си целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво, които са относими със Стратегията.
- ИТСП на СЗР 2021-2027 г. не влиза в противоречие с целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво.

9 Въздействия върху околната среда

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО съдържа анализ на: вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително почви, води, въздух, климатични фактори, биологично разнообразие, ландшафт, както и върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културно-историческото наследство, в т.ч. архитектурно и археологическо наследство, отпадъци и връзките между тях. Направена е оценка на съответните вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия и потенциални последици.

Въздействията върху околната среда са оценени както по отношение на Стратегически приоритети и специфични цели, така и по отношение на цели, мерки и дейности, заложиени в ИТС.

9.1 Обобщение на въздействията

От направения анализ на въздействията върху околната среда е видно, че

- на ниво Стратегически приоритети и специфични цели - очаква се реализирането на Стратегическите приоритети да доведе до: устойчива околна среда, усвояване на ресурсите по ефективен и устойчив начин, развитието на „зелена“ икономика и иновативни МСП в областта на нисковъглеродната икономика, редуцирането на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги, опазване и възстановяване на природното и културното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

- на ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки - очаква се прилагането на предвидените дейности и мерки да доведе до подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, намаляване на емисиите на парникови газове, развитието на градските общини, ограничаване на шума от обществения градски транспорт в населените места, подобряване състоянието на зелените градски пространства, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура и увеличаване на материалните активи, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

Трябва да се отбележи, че при изпълнение на строително монтажните работи при създаване на нови МСП, модерна индустриална инфраструктура, изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони, изграждането на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура, подобряването на инфраструктурата по р. Дунав, енергийна инфраструктура и ефективност, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но се очаква то да бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и да не е значително. В зависимост от местоположението на съответните индустриални зони, предприятия и пътищата за достъп до тях са възможни локални преки отрицателни въздействия върху населението и околната среда вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци и в етапа на експлоатация.

Това въздействие не може да бъде подробно оценявано на този етап на предвиждания в контекста на Стратегията, но всеки конкретен проект подлежи на процедура по глава 6 от ЗООС (процедура по ОВОС и на процедура по ЕО), както и при необходимост и на процедури по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, при провеждането на които ще бъдат оценени тези въздействия в детайли и ще бъдат приложени съответни мерки, включително и избор на вариант с най-малко въздействие върху околната среда и населението

Независимо от това, при прилагането на ИТСП се очаква като цяло положително кумулативно въздействие по отношение на климата, качеството на атмосферния въздух в градовете, водите, състоянието на зелените площи, културното наследство и материалните активи, повишаване нивото на образованието стандарта и качеството на живот и подобряване здравето на населението.

Потенциалните въздействия са обобщени по компоненти по-долу:

9.1.1 Атмосферен въздух и климат

9.1.1.1 Атмосферен въздух

Очаква се дългосрочно, кумулативно, пряко, положително въздействие вследствие намаляване на атмосферното замърсяване, подобряване качеството на атмосферния въздух и редуциране на емисиите на парникови газове - при изпълнение на някои дейности и мерки:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1 ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда, включваща ЦЕЛ 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество.

Очаква се почти всички дейности:

- за устойчива околна среда, включваща мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление и транспорта,
- подобряване качеството на атмосферния въздух чрез увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване, изграждане на зелени коридори по пътищата,
- всички мерки за диверсификация на енергийните доставки,
- повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии,
- редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза,
- развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика

да имат дългосрочни, постоянни, положителни, едновременни, преки и косвени, локални и регионални, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на въздуха и климата.

Всички гореописани цели в Стратегията, отнасящи се до климатичните условия и качеството на атмосферния въздух, приложени съвместно ще имат положителен кумулативен ефект както по отношение чистотата на атмосферния въздух, така и по отношение на локалните климатични условия и глобалния климат.

При свързаните със строителство дейности в етапа на строителните работи ще има пряко, краткотрайно, временно отрицателно въздействие върху атмосферния въздух, което се

очаква да е временно, локално и обратимо, и не се очаква въздействие върху климата – предимно при изпълнение на мерките и дейностите в следните цели към стратегическите приоритети:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1:** Ускоряване на растежа на регионалната икономика, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1.** Повишаване на инвестиционната активност, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2.** Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3.** Устойчиво използване на регионалните ресурси, **ЦЕЛ 1.3.1.** Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2,** **ЦЕЛ 2.1.3.** Модернизация на образователната инфраструктура, **ЦЕЛ 2.2.1.** Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги **ЦЕЛ 2.2.3.** Обновяване на спортната инфраструктура
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3:** Транспортна и цифрова свързаност, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1,** **ЦЕЛ 3.1.1.** Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и **ЦЕЛ 3.1.2.** Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3** Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4** Развитие на териториалното сътрудничество:

В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху атмосферния въздух и климата.

По време на експлоатацията на транспортната инфраструктура се очаква отрицателно въздействие върху въздуха от отделените газове и прах от преминаващите превозни средства, което е краткосрочно, постоянно, обратимо, локално и не се очаква да е значително.

Общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г върху въздуха е като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

9.1.1.2 Климат

Очаква се дългосрочно, кумулативно, пряко, положително въздействие вследствие намаляване на атмосферното замърсяване, подобряване качеството на атмосферния въздух и редуциране на емисиите на парникови газове - при изпълнение на някои дейности и мерки:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1 ЦЕЛ 1.3.1.** Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2** Устойчива околна

среда, включваща ЦЕЛ 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество.

Очаква се почти всички дейности:

- за устойчива околна среда, включваща мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от битовото отопление и транспорта,
- подобряване качеството на атмосферния въздух чрез увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване, изграждане на зелени коридори по пътищата,
- всички мерки за диверсификация на енергийните доставки,
- повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии,
- редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза,
- развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика

да имат дългосрочни, постоянни, положителни, едновременни, преки и косвени, локални и регионални, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на въздуха и климата.

Всички гореописани цели в Стратегията, отнасящи се до климатичните условия и качеството на атмосферния въздух, приложени съвместно ще имат положителен кумулативен ефект както по отношение чистотата на атмосферния въздух, така и по отношение на локалните климатични условия и глобалния климат.

В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони и съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху атмосферния въздух и климата.

9.1.2 Води

Очаква се дългосрочно пряко, положително въздействие вследствие намаляване замърсяването на повърхностните и подземните води и подобряване на тяхното състояние, предотвратяване на загубите на свежа вода при изпълнение на мерките и дейностите от следните цели:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси.**

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда ЦЕЛ 3.2.1. и ЦЕЛ 3.2.3. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура“

Изграждането и модернизацията на техническа инфраструктура посредством:

- подобряване на състоянието и поддържане на хидротехническите и хидромелиоративните мрежи и съоръжения на територията
- повишаване на ефективността на ползване на водите чрез реконструкция и модернизация на амортизираната водопроводна мрежа, подобряване техническото състояние на водопроводните системи и изграждане на пречиствателни станции за питейни води за подобряване на водоснабдяването и качествата на питейните води, изграждането на язовир „Черни Осъм“ за питейно водоснабдяване на гр. Плевен, гр. Ловеч и 28 други населени места,
- дейностите по управление на отпадъчните води и повишаването на свързаността на населението с пречиствателни станции за отпадъчни води, създаване на трансгранични екологични коридори, на база на нормативна основа и изграждане на капацитет за управление и взаимно екологосъобразно ползване на природното богатство по модела на „Зелен Коридор Долен Дунав“
- редуциране на количествата отпадъци, рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания ще окаже непосредствено влияние върху минимизирането на рисковете от дифузни източници на замърсяване на водите

ще доведат до предотвратяване на загубите на свежа вода и силно постоянно кумулативно дълготрайно положително въздействие за подобряване качеството на водите и на околната среда.

При свързаните със строителство дейности в етапа на строителните работи при реализиране на мерките и дейностите за осъществяване на всички специфична цели от

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Повишаване на инвестиционната активност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и

социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3:** Транспортна и цифрова свързаност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество

се очаква да имат пряко отрицателно въздействие върху водите, което се очаква да е краткосрочно, временно, локално и обратимо, като при едновременно осъществяване на строителните дейности това въздействие ще бъде и кумулативно.

В случай, че предвидените за изграждане съоръжения от развитието на регионалната инфраструктура в зависимост от местоположението им, попаднат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) или в защитени зони по чл.119а от Закона за водите, то тогава ще се очакват негативни въздействия върху зоните за защита на водите по реда на чл.119а от Закона за водите. За да не се стигне до негативни въздействия както върху зоните за защита на водите, така и върху водните обекти, в случай, че такива съоръжения ще бъдат изградени в РЗПРН, следва, да се има предвид обхвата на заливане при трите вероятностни сценария - веднъж на 1000, 100 и 20 години, съгласно картите на заплахата от наводнения и при необходимост да бъдат планирани допълнителни мерки за подобряване на защитата им и опазване на водите от замърсяване. В етапа на експлоатация на изградените съоръжения / инсталации при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху водите, такива могат да се получат главно в резултат на аварии, щети и/или инциденти.

При избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСП на СЗР 2021-2027г. съоръжения с оглед избягване засягането на защитени зони по чл.119а от Закона за водите и на РЗПРН се счита, че общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г. ще бъде положително.

В етапа на експлоатация не се очакват значителни отрицателни въздействия върху водите. Общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г. върху водите е като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

9.1.3 Почви

Очаква се вторични, кумулативни, дългосрочни, постоянни, локални положителни въздействия върху почвите от намаляване замърсяването им при реализиране на някои от мерките и дейностите в:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1:** Ускоряване на растежа на регионалната икономика, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество.

При свързаните със строителство дейности в етапа на строителните работи при реализиране на мерките и дейностите за осъществяване на предвидените инвестиционни проекти за предприятия, индустриални зони, инфраструктурни проекти към всички специфични цели на

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Повишаване на инвестиционната активност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: Транспортна и цифрова свързаност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество

се очаква да има пряко и косвено отрицателно локално въздействие, което в зависимост от съответния проект може да е постоянно / временно и необратимо / обратимо. В етапа на експлоатация не се очакват значителни отрицателни въздействия върху почвите.

Общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г ще бъде положително.

9.1.4 Ландшафт

Очаква се пряко и косвено положително въздействие върху ландшафта, както и подобряване на визуално-естетическите качества на ландшафта, което ще има пряк положителен кумулативен ефект при изпълнение на някои дейности към:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество

При всички строителни дейности предимно при реализиране на мерките и дейностите за осъществяване на СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1 и СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, а и някои от се очаква да има незначителни преки, краткосрочни, временни, локални отрицателни въздействия върху ландшафтите, вследствие тяхното запрашаване и замърсяване. В някои случаи се очаква и допълнителна антропогенизация на ландшафта, което се оценява като дългосрочно пряко отрицателно въздействие.

Но след влизане в експлоатация на някои от съоръженията – за изграждането и модернизацията на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции, рекултивацията на депата за битови отпадъци и други се очакват локални, дългосрочни, постоянни, положителни кумулативни въздействия. Очаква се положително естетическо-визуално въздействие, вследствие подобряване на екологичната обстановка и вписването на обектите, съоръженията и инфраструктурата в околните територии.

Като цяло се очаква превес на положителните въздействия над отрицателните и в този смисъл общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г върху ландшафтите ще бъде положително.

9.1.5 Биологично разнообразие

С подобряване състоянието на околната среда вследствие: подобряване качеството на атмосферния въздух, изграждането и модернизацията на водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции, предотвратяване и минимизиране на замърсяванията с отпадъци и други се очакват преки и косвени дългосрочни постоянни положителни кумулативни въздействия върху биологичното разнообразие, при изпълнение на някои дейности към:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество

Дългосрочните положителни кумулативни въздействия са свързани най-вече с крайните резултати от реализацията на съответните цели.

Тъй като стратегическите приоритети на ИТСП и съответните цели за тяхното постигане включват в голяма степен развитие на инфраструктурата и икономическо развитие, в т.ч. изграждане на индустриални зони със съпътстваща инфраструктура, модернизиране и изграждането на нова материална база, модернизация на пристанищна инфраструктура,

изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и др., в зависимост от същината и местоположението на предвидените дейности може да има преки и косвени отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие и в частност върху елементите от националната екологична мрежа. Потенциалните въздействия се очаква да са локални, като могат да бъдат временни и постоянни, краткосрочни и дългосрочни, едновременни и кумулативни, обратими и необратими.

При добро планиране и избор на подходящо местоположение за реализация на съответните проекти с оглед избягване засягането на обекти от националната екологична мрежа се счита, че прилагането на ИТСП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. Следва обаче да се обърне особено внимание на целите, свързани с прилагане на мерки за развитие на туризма, както и с тези за разкриване потенциала на река Дунав като основен транспортен коридор, които пряко или косвено има вероятност да засегнат консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. При тяхната реализация трябва да се гарантира запазването на природните ценности и да не се допуска влошаване състоянието на екосистемите, които ги поддържат.

Като цяло, при спазване на описаните в настоящия доклад мерки за изпълнение при прилагането на ИТСП не се очаква значително отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие вследствие осъществяването на ИТСП.

9.1.6 Културно-историческо наследство

При изпълнение на предвидените мерки в

- ЦЕЛ 1.3.2. Развитие на устойчив туризъм - подпомагане на местния икономически потенциал за развитие на различни видове туризъм (културен...
- ЦЕЛ 2.2.2. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културното наследство - опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество - инвестиране в общи продукти и услуги, свързани с историческото, природното и културното наследство, със силен акцент върху създаването на заетост за малките и семейните предприятия, възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство

се очаква дългосрочно, постоянно, пряко и косвено положително въздействие върху културно-историческо наследство. Очаква се въздействие да е локално, като не се очаква кумулативно въздействие.

В зависимост от местоположението на предвидените за изграждане инвестиционни предложения за предприятия, индустриални зони и др. е възможно да бъдат засегнати обекти на културно-историческото наследство. При избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСП на СЗР 2021-2027г. съоръжения / инсталации с оглед избягване засягането на обекти на културно-историческото наследство и при спазване на изискванията на Закона за културното наследство не се очакват значителни отрицателни въздействия от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г.

9.1.7 Материални активи

Изпълнението на почти всички стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на СЗР е свързано пряко или непряко с подобряване на съществуващите материални активи и създаване на нови такива, при изпълнение на голяма част от проектите и дейности към:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Повишаване на инвестиционната активност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: Транспортна и цифрова свързаност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество

Това означава, че ИТСП на СЗР 2021-2027г. ще окаже положително, дълготрайно, едновременно и постоянно въздействие върху материалните активи. С изпълнението на ИТСП на СЗР 2021-2027г. материалните активи като цяло ще се увеличат, съответно се очаква пряко положително кумулативно въздействие в това отношение.

9.1.8 Население, човешко здраве

Прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г. ще допринесе за подобряване на здравно-хигиенните аспекти и средата на живот на населението и се очаква да има пряко и косвено дългосрочно положително въздействие върху населението и човешкото здраве.

Очаква се изцяло положително въздействие по отношение на населението и човешкото

здраве в населените места, включени в региона.

Мерките и дейностите, свързани с прилагането на СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1, като: създаването на нови МСП, подкрепа за различните подгрупи предприемачество новостартиращите в приоритетни сектори, семейни предприятия, творчески индустрии, бързорастящи предприятия и изграждане на инфраструктура (включително сгради) за развитие на бизнес и индустриални зони и създаване на условия за ускорено изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони ще допринесат за създаване на нови работни места в благоустроена среда, създаваща добри работни условия за работа на населението и водещо до повишаване качеството му на живот, като очакваното въздействие е пряко и косвено, постоянно, дълготрайно, кумулативно. Също така дейностите за създаване на високопроизводителна индустриална база чрез повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризиращи се с по-висока технологична и интензивност на научните изследвания, развитие на развойната дейност и иновациите което ще позволи осъществяване на структурни промени, насочени към по-висока добавена стойност, насърчаване на дигиталната трансформация на предприятията в контекста на Индустрия 4.0, подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии, редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза, развитие на „зелена“ икономика и достъп до финансиране за иновативните МСП, особено за тези, които развиват икономически дейности в областта на нисковъглеродната икономика и развитие на селското и горското стопанство при устойчиво използване на регионалните ресурси и развитие на устойчив туризъм в региона се очаква да имат дългосрочни, постоянни, положителни едновременно, преки и косвени, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на населението.

При прилагане на мерките и дейностите, свързани с прилагането на СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ще се насърчи равния достъп до и завършването на качествено и приобщаващо образование и обучение, ще се създадат условия за достъп до образование, придобиване на умения в съответствие с пазара на труда, модернизация на образователната инфраструктура, и тези дейности ще допринесат за подобряване привлекателността на образователните институции, което от своя страна ще допринесе за повишаване на интереса за образование, съответно повишаване образователното ниво на населението и до дългосрочни, постоянни, положителни, преки и косвени и вторични кумулативни въздействия по отношение на населението.

Подобряването на здравната инфраструктура и социалните услуги ще доведе до подобряване социалния и здравен статус на населението.

Подкрепата за културни институции и дейности, достъп до културното наследство ще допринесат за подобряване привлекателността на културните ценности и повишаване културата на хората.

Обновяването на спортната инфраструктура и поддържане на открити и закрити спортни площи, строителство на нови води до повишаване на спортната активност на населението, подобряване на здравословното му състояние.

Мерките и дейностите, свързани с прилагането на СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, които включват изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и подобряване на инфраструктурата по р. Дунав и подобряване на цифровата свързаност се очаква да доведат до по-добра свързаност на населението, водещо до подобряване на услугите, бизнеса и информираността и до дългосрочни положителни преки и косвени, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на населението.

Мерките за изпълнение на целта устойчива околна среда, включващи изграждане и поддържане на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за отпадъчни води, оптимизацията на системата за управление на отпадъците и енергийна инфраструктура и ефективност, опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура ще доведат до дълготрайно и постоянно пряко и косвено положително въздействие и в някои случаи вторични кумулативни въздействия по отношение на населението и околната среда.

При изпълнение на строително монтажните работи при създаване на нови МСП, модерна индустриална инфраструктура, изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони, изграждането на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура, подобряването на инфраструктурата по р. Дунав, енергийна инфраструктура и ефективност, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда при изпълнение на следните цели към стратегическите приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Повишаване на инвестиционната активност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: Транспортна и цифрова свързаност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1, ЦЕЛ 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и ЦЕЛ 3.1.2.

Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3
Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда,
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество:

се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но се очаква то да бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и да не е значително. В зависимост от местоположението на съответните индустриални зони, предприятия и пътищата за достъп до тях са възможни локални преки отрицателни въздействия върху населението и околната среда вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци и в етапа на експлоатация.

В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху населението и неговото здраве.

При добро планиране и избягване засягането на обекти, подлежащи на здравна защита, както и при адекватни мерки за предотвратяване / минимизиране на въздействията в етапа на строителство и спазване на нормативните изисквания в етапа на експлоатация на съответните предприятия общото въздействие от прилагането на ИТСП на СЗР 2021-2027г ще бъде дългосрочно, постоянно едновременно положително, като се очаква и кумулативно въздействие.

Рискови фактори, свързани с населението и човешкото здраве и свързани с околната среда

В по-горните точки е даден анализ на въздействието върху следните рискови фактори, свързани с околната среда:

- атмосферен въздух,
- питейни води,
- води за къпане,
- почви,
- отпадъци

По-долу е даден анализ на въздействието върху следните рискови фактори, свързани с околната среда:

- шум, вибрации
- предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал

Шум, вибрации

Изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна инфраструктура, в следните цели към стратегическите приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: Транспортна и цифрова свързаност, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1, ЦЕЛ 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и ЦЕЛ 3.1.2. Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество:

е свързано с генериране на шум а също така понякога и вибрации, чието отрицателно въздействие върху населението е локално, обратимо и не се очаква да е значително.

Изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради, мерки за управление на трафика и устойчива градска мобилност, инфраструктура за насърчаване на алтернативен и по-екологичен транспорт, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура и сигурност в обществени пространства, развитие и усъвършенстване на обществените системи за градски транспорт, здравна и социална инфраструктура, културно - историческо наследство, образователна и спортна инфраструктура и туризъм, включени в следните цели към стратегическите приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда ЦЕЛ 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност ЦЕЛ 3.2.3. Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие,

насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Подобряване на качествата на градската и
агломерационна среда

се очаква да доведат до положително въздействие върху фактора шум вследствие намаляване на нивата на шум в сградите; намаляване на нивата на шума и вибрациите, генерирани при движението на градския транспорт; поглъщане на шума в градските зони и намаляване на неговото ниво при изпълнение на дейностите по изграждане на „зелената“ инфраструктура и от там да доведат до положително въздействие върху населението.

Предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал

В случай, че на територията на Северозападен регион се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна и техническа инфраструктура, в следните цели към стратегическите приоритети:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1:** Ускоряване на растежа на регионалната икономика, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1.** Повишаване на инвестиционната активност, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2.** Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3.** Устойчиво използване на регионалните ресурси, **ЦЕЛ 1.3.1.** Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2,** **ЦЕЛ 2.1.3.** Модернизация на образователната инфраструктура, **ЦЕЛ 2.2.1.** Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги **ЦЕЛ 2.2.3.** Обновяване на спортната инфраструктура
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3:** Транспортна и цифрова свързаност, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1,** **ЦЕЛ 3.1.1.** Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура и **ЦЕЛ 3.1.2.** Подобряване на инфраструктурата по р. Дунав, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3** Подобряване на качествата на градската и агломерационна среда, **СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4** Развитие на териториалното сътрудничество е възможно отрицателно въздействие върху населението и околната среда.

Поради това е необходимо да се предприемат съответни мерки за намаляване и ограничаване на възможните въздействия, изписани в т. 10.2.

9.1.9 Отпадъци

Изпълнението на всички мерки и дейности, включващи изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна и енергийна инфраструктура, в следните

цели към стратегическите приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика, СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси, ЦЕЛ 1.3.1
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2, ЦЕЛ 2.1.3. Модернизация на образователната инфраструктура, ЦЕЛ 2.2.1. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура

е свързано с генериране на отпадъци и отрицателно въздействие от тях върху населението, а също така и върху и околната среда. Очаква се получаване на предимно строителни отпадъци, чието количество не е значително, очакваното им въздействие е краткосрочно, временно и обратимо, тъй като веднага след образуването им ще се събират и извозват съгласно нормативните изисквания и ще се предават за последващо третиране на фирми, притежаващи необходимите разрешителни съгласно Закона за управление на отпадъците.

При изпълнение на мерките, свързани с отпадъците, в следните специфични цели към стратегическите приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. (мярката за Подпомагане на предприятията за въвеждане на нисковъглеродни и безотпадни технологии, редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, и развитие на индустриална симбиоза
- СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Устойчива околна среда (мярката за оптимизиране събирането и третирането на отпадъци и внедряването на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба; продължаване приоритетната рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания; действия, насочени към изпълнение на пакета „Кръгова икономика“, с цел превръщане на отпадъците в ресурси)

се очаква положително въздействие върху населението и околната среда вследствие намаляване количеството на отпадъците и оптимизиране събирането и третирането им посредством съвременни технологии.

9.2 Трансгранично въздействие

Съгласно Протокол за стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, е направен анализ и оценка на въздействието на предвижданията на ИТСП на СЗР 2021-2027г върху околната среда и човешкото здраве, в т.ч. върху други държави, спрямо критериите за определяне на възможното значително въздействие, представени в Анекс III на Протокола.

Критерии за определяне на възможното значително въздействие върху околната среда, включително здравно въздействие	Анализ и оценка на предполагаемото трансгранично въздействие на ИТСП на СЗР 2021-2027г по съответните критерии
Съответствие на ИТСП на СЗР по отношение на интегрирането на екологични, включително здравни съображения, в частност с оглед подпомагането на устойчивото развитие.	Въз основа на анализа на предвижданията на ИТСП на СЗР 2021-2027г спрямо други съотносими планове и програми и спрямо националните, европейски и международни документи, поставящи екологични цели, ИТСП на СЗР 2021-2027г. съобразява и интегрира екологични, вкл. здравни съображения в частност с оглед подпомагането на устойчивото развитие.
Степента, до която ИТСП на СЗР дава рамка за проекти и други дейности или по отношение на разположение, естество, размер и условия на експлоатация, или чрез разпределяне на ресурси.	Стратегическите приоритети, специфичните цели и целите на ИТСП на СЗР 2021-2027г определят рамката за развитие на проекти и други дейности, с локален обхват на реализиране на предвижданията, съответно локален обхват на въздействието върху околната среда и човешкото здраве.
Степента, до която ИТСП на СЗР оказва въздействие върху други планове и програми, включително онези в йерархията.	ИТСП на СЗР 2021-2027г съобразява, произтича, съответства и не влиза в конфликт с националните и европейски стратегически, планови и програмни документи, с които е съотносима (съгласно анализа по т. 3. и точка 8 от Доклада за екологична оценка)
Екологични, включително здравни проблеми, свързани с ИТСП на СЗР.	ИТСП на СЗР 2021-2027г и нейните стратегически приоритети и специфични цели, са насочени към устойчиво развитие, свързано и с разрешаването на съществуващи екологични и здравни проблеми. При прилагане на съответните смекчаващи мерки не се очаква при реализиране на Стратегията да възникнат екологични или здравни проблеми.
Естеството на въздействията върху околната среда, включително здравните въздействия, като вероятност, продължителност, честота, обратимост, величина и разпространение (например географска област или брой на населението, които има вероятност да бъдат засегнати).	Като цяло естеството на въздействията при прилагането на ИТСП върху околната среда и здравето на населението се очаква да е положително, дългосрочно, локално и регионално, т.е. облагоденстващо цялото население в региона. Възможни са отрицателни въздействия върху околната среда, населението и човешкото здраве предимно за фазите на строителство на отделните предвидени мерки и дейности, като се очаква те да не са значителни,

Критерии за определяне на възможното значително въздействие върху околната среда, включително здравно въздействие	Анализ и оценка на предполагаемото трансгранично въздействие на ИТСР на СЗР 2021-2027г по съответните критерии
	продължителността им да е малка, да са краткосрочни и като цяло обратими, с локален обхват на въздействие.
Рисковете за околната среда, включително здравето.	При реализирането на ИТСР на СЗР 2021-2027г. не се очакват и не се прогнозира сериозни и значителни рискове по отношение на околната среда и човешкото здраве.
Трансграничното естество на въздействията.	Въз основа на направения анализ на предвидените за реализиране в ИТСР на СЗР 2021-2027г. дейности и проекти, не се очаква те да окажат отрицателно трансгранично въздействие.
Степента, до която ИТСР на СЗР 2021-2027г ще засегне ценни или чувствителни области, включително ландшафти с признат национален или международен статут на защитени.	Предвид стратегическата рамка, която задава ИТСР на СЗР 2021-2027г на този етап от изготвянето на Стратегията не може да се определи дали ще бъдат засегнати ценни или чувствителни области, включително ландшафти с признат национален или международен защитен статут.

Извършеният анализ на ИТСР на СЗР 2021-2027г. и предвидените мерки, не предполагат изпълнението на дейности, които имат потенциал за значително отрицателно трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на населението на други държави.

В обхвата на ИТСР е предвидено дейностите да се изпълняват в територията на общините в региона.

В стратегията е включена СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество, в която са включени мерки за трансграничното сътрудничество.

Очаква се всички мерки да доведат до положително пряко и/или косвено въздействие, като се очакват и дългосрочни положителни, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия в границите на общините и на целия регион по отношение на населението, а също така и по отношение на околната среда.

Някои от мерките са с директна екологична насоченост, като:

- инициативи за превенция на риска/предотвратяване и смекчаване на последствията от климатичните промени, в това число повишаване на информираността, със силен акцент върху устойчиви и екологични мерки
- развитие на трансгранично сътрудничество за решаване на съвместни екологични проблеми

При прилагането им се очаква да доведат до пряко и косвено положително дългосрочно кумулативно въздействие върху околната среда и здравето на населението в региона.

В някои от мерките е предвидено и разработване на съвместни стратегии за териториално развитие с развитие на алтернативни форми на туризъм или съвместно управление на трансгранични защитени територии, общи продукти, услуги или проекти, свързани с историческото, природното и културното наследство, като например:

- реализация на инициативата „Европейски зелен пояс“ за устойчиво развитие и опазване на природата в планинските гранични територии чрез създаване и съвместно управление на трансгранични защитени територии
- развитие на алтернативни форми на туризъм с по-висока добавена стойност за социално-икономическото и териториалното развитие на региона. Съвместните инициативи в тази връзка могат да бъдат реализирани и чрез инструменти за интегрирано териториално развитие, основани на съвместни стратегии за териториално развитие,
- инвестиране в общи продукти и услуги, свързани с историческото, природното и културното наследство, със силен акцент върху създаването на заетост за малките и семейните предприятия
- трансгранични проекти в областта на споделените здравни услуги

Очаква се тези мерки да се прилагат в рамките на региона, но тяхното въздействие, може да надхвърли границите на региона и да доведе до дългосрочни положителни преки и косвени, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на околната среда и населението.

Поради гореописаното, по отношение на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави, предвижданията на проекта на ИТРС на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по Стратегически приоритети и специфични цели не предполагат възникването на значително отрицателно трансгранично въздействие върху околна среда на други държави

10 Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от ИТРС на СЗР

След преглед на Стратегическите приоритети, специфичните цели, целите и дейностите на ИТРС на СЗР и оценка на очакваните въздействия, се предлагат следните видове мерки:

10.1 Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТРС на СЗР

90

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма “Региони в растеж” 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

Проектът на Стратегията включва необходимите мерки за опазване на околната среда и недопускане на неблагоприятни последици.

Предлага се допълнителна мярка, която да се включи към „Мерки за опазване на околната среда“ към Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура - това е мярка: „Изграждане на нови водоизточници“.

10.2 Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на СЗР

В настоящия раздел са представени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г., върху околната среда и човешкото здраве. Мерките са съобразени с резултатите от оценката на възможните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, идентифицирани в т. 9 на Доклада за екологична оценка и са определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

Като обща мярка за изпълнение при прилагането на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г., която касае околната среда и човешкото здраве е необходимо:

- Произтичащите от ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г. проекти / инвестиционни предложения да бъдат одобрявани само след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда при съобразяване с влезлите в сила ОУП и техните екологични оценки.

10.2.1 Атмосферен въздух и климат

Атмосферен въздух

При осъществяване на мерките от ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г., свързани с транспорт и строителни работи:

- Предвидената извънпътна техника да отговаря на мерките, заложили Директива 2004/26/ЕО от 21 април 2004 година относно мерките за намаляване на емисиите на замърсяващи газове и частици от двигатели с вътрешно горене, предназначени за извънпътни подвижни машини, а тежкотоварните транспортни средства трябва да покриват изискванията на екологичните стандарти (EURO) за емисии в изгорелите газове от дизелови двигатели – Регламент (ЕО) № 595/2009 от 18 юни 2009 година за одобрението на типа на моторни превозни средства и двигатели по отношение на емисиите от тежки превозни средства..
- Да се осигури ефективен контрол за прилагането на мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата съгласно чл. 70 от Наредба № 1 /2005 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии.

- Работният режим на строителните и транспортни машини да не допуска работа на празен ход на двигателите.

Очаквани резултати: минимизиране на замърсяването на атмосферния въздух и свързаните с него отрицателни въздействия върху здравето на хората и околната среда

Климат

Не са необходими мерки

10.2.2 Води

С оглед опазване на подземните и повърхностните води се счита изключително важно потенциалните интервенции, произтичащи от ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г., да се прилагат при стриктно спазване на приложимите разпоредби на Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към него и да бъдат съобразени с изготвените за съответните райони на басейново управление Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН), становищата по екологичната им оценка, както и с техните актуализации за периода 2022-2027г, и в частност:

- Дейности, свързани с водовземане и ползване на воден обект, подлежат на разрешителен режим съгласно чл. 44 и чл. 46 от ЗВ. освен в случаите описани в чл. 58 от ЗВ. Разрешителни за водовземане и ползване на воден обект се издават при спазване изискванията на Глава четвърта „Разрешителен режим“ и Глава осма „Опазване на водите и водните обекти“ от ЗВ и нормативните актове по прилагането му. Освен това, те следва и да бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и плануваните мерки за постигане добро състояние на водите в ПУРБ. както и спрямо целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие.
- Инвестиционните предложения за предприятия, индустриални зони и др. да бъдат в съответствие с приложимите мерки за постигане на целите на опазване на околната среда, включени в Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ), като се съобразят зоните за защита на водите.
- При прилагането на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г. да се спазват съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, регламентирани в Наредба № 3/16.10.2000г. на МОСВ, МРРБ и МЗ (ДВ. бр. 88/2000г.) за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.
- В случай, че предвидените за изграждане съоръжения от развитието на регионалната инфраструктура в зависимост от местоположението им, попаднат в

райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) или в защитени зони по чл.119а от Закона за водите, следва да се има предвид обхвата на заливане при трите вероятностни сценария - веднъж на 1000, 100 и 20 години, съгласно картите на заплахата от наводнения и при необходимост да бъдат планирани допълнителни мерки за подобряване на защитата им и опазване на водите от замърсяване. При избор на местоположение на проекти / инвестиционни намерения да се вземе предвид разположението на влажните зони, включени в Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013 – 2022.

- Всички дейности, засягащи води и водни обекти, следва да се изпълняват съгласно получено Разрешително за водовземане и/или ползване на воден обект по реда на Закона за водите.
- За опазване на подземните води от замърсяване се прилагат разпоредбите на чл. 46, ал. 2 и чл. 118а, ал. 1, т. 2, 3, и 4 от ЗВ: „т. 2 - обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните води; т. 3 - други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води; т. 4 - използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води”.
- За недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните води е необходимо спазване на изискванията на чл. 131 от ЗВ: „При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, включително и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен аварийен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.
- С цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата да се изпълняват разпоредбите на чл. 134 от ЗВ, като не се допуска: депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника;
- Съгласно чл. 143 от ЗВ - За защита от вредното въздействие на водите се забранява - съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения;

- При планиране на инвестиции в областта на ВиК инфраструктурата, приоритетно да се заложат подходящи мерки за зоните на водоснабдяване, където качеството на водата не отговаря на нормите (най-често по показатели „хром“ и „нитрати“). Такива мерки могат да бъдат изграждане на нови водоизточници, довеждане на вода от други зони на водоснабдяване, където няма отклонения от нормите и др.
- Стриктно прилагане на Правила за добра земеделска практика за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, утвърдени със Заповед № РД 09-565/16.07.2020 г. на министъра за земеделието храните и горите, както и Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони, утвърдена със Заповед № РД09-222/27.02.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите и Заповед № РД-237/17.03.2020 г. на министъра на околната среда и водите.

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху водите и свързаните с тях негативни последици за околната среда и човешкото здраве.

10.2.3 Почви

- Да не се допускат течове на горива и масла от строителната и транспортна техника, използвана за осъществяване на дейностите по прилагане на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г.

Очаквани резултати: предотвратяване на почвеното замърсяване и на произтичащите от това негативни последици за околната среда

10.2.4 Ландшафт

Не са необходими допълнителни мерки

10.2.5 Биологично разнообразие

- В проектите за изграждане на нови предприятия, индустриални зони и др. да се разгледат алтернативи за разполагането им извън защитени зони (Натура 2000 места), защитени територии (ЗТ по смисъла на ЗЗТ) и други чувствителни зони и да се избере най-щадящата алтернатива по местоположение с оглед предотвратяване / свеждане до минимум на потенциалните въздействия.
- При доказана необходимост от осъществяване на проекти / инвестиционни предложения в защитени зони, да бъде проведена процедура по оценяване степента на въздействие (оценка за съвместимост).
- При произтичащи от ИТСП инвестиционни намерения, свързани със строителство в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР, периодът на строителните

работи да е извън чувствителните периоди на опазването в тях животински видове (размножаване, хибернация).

- При реализация на проекти за развитие на туризма в защитени територии по ЗЗТ и защитени зони по ЗБР да не се допуска вредно въздействие върху опазването в тях биологични видове и екосистемите, които ги поддържат).
- При изпълнение на дейности, произтичащи от ИТСП, при които има риск от навлизане на инвазивни чужди видове (ИЧВ) в природната среда, да се предприемат мерки за предотвратяване навлизането, ранно откриване и бързо ликвидиране на ИЧВ, както и последващи мерки за контрол, които да са пропорционални на въздействието, съобразени с местните условия и насочени към премахване, контрол на популацията или ограничаване на разпространението на ИЧВ.

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие и елементите от националната екологична мрежа.

10.2.6 Културно-историческо наследство

За да не се допусне увреждането на културни ценности се счита за наложително:

- Провеждане на теренни издирвания на археологически обекти (недеструктивен метод) в потенциалните площадки за изграждане на нови проекти / инвестиционни предложения
- При регистриране на археологически обекти, предприемане на съответните действия съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство (ЗКН)
- При изграждане на нови обекти да се упражнява наблюдение от археолози по време на изкопните дейности, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

Очаквани резултати: предотвратяване на потенциалното увреждане на обекти от културно-историческото ни наследство.

10.2.7 Материални активи

- Своевременна рехабилитация на елементи от пътната инфраструктура, увредени във връзка с реализацията на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г.

Очаквани резултати: възстановяване на състоянието на материални активи, засегнати от реализацията на ИТСП на СЗР 2021 – 2027 г.

10.2.8 Население, човешко здраве

- При планиране и изпълнение на проекти / инвестиционни предложения, местоположението им да е съобразено с очакваните емисии на вредности в околната среда и наличието на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти.
- В случай, че на територията на Северозападен регион се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при планирането на нови строежи, включително изграждането на транспортни пътища, жилищни райони, обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, където разполагането или нови строежи може да бъде източник или да повиши опасностите или последствията от възникване на голяма авария в тези предприятия/съоръжения, е необходимо:
 - осигуряването на безопасни разстояния на предприятието и/или съоръжението до жилищни райони, обекти и площи с обществено предназначение, зони за отдих и където е възможно, големи транспортни пътища;
 - поддържане на безопасни разстояния на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал или други подходящи мерки до райони с особена природозащитна чувствителност или интерес и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятия, когато е целесъобразно, с цел тяхното опазване;
 - предприемане на допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве, околната среда и имуществото, в случай на съществуващи предприятия и/или съоръжения с нисък и висок рисков потенциал
- При реализация на Инвестиционните проекти да не се допуска надвишаване на нормативните изисквания за пределно допустими норми по отношение на качеството на околната среда и човешкото здраве, като се предвидят и съответни мерки за ограничаване на замърсяването на въздуха, наднормено шумово замърсяване и замърсяване с отпадъци.

Очаквани резултати: предотвратяване и минимизиране на потенциалните отрицателни въздействия върху населението и човешкото здраве.

11 Описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау

96

Този документ е създаден в рамките на бюджетна линия BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор "Стратегическо планиране и програмиране", финансирана по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ на Оперативна програма “Региони в растеж” 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.

Нулевата опция, която се дефинира като “съществуващо състояние”, представлява алтернатива в съответствие с Директива 2001/42/ЕО и е разгледана в раздел 5 от настоящия документ (Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагане на ИТСП на СЗР).

С цел подобряване качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка към екипа, разработващ ИТСП на СЗР, е разгледана възможността за предложения за нови формулировки на Стратегическите приоритети, специфичните цели и целите на ИТСП на СЗР. След направения анализ бе установено, че не е необходимо да се предлагат нови формулировки.

В раздел 10.1. е предложена мярка за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на СЗР.

На базата на информацията, изложена в ИТСП на СЗР може да се дефинират следните алтернативи:

- Алтернатива 1 „Нулева алтернатива”: Продължение на настоящите процеси и тенденции на развитие, без прилагане ИТСП на СЗР
- Алтернатива 2: Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите, предложени в ИТСП на СЗР

От направеното сравнение между Алтернатива 1 „Нулева алтернатива” и Алтернатива 2 „Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите, предложени в ИТСП на СЗР.” е видно, че:

- Алтернатива 1 е неприемлива, тъй като ИТСП на СЗР е изискуем документ, съгласно Закона за регионалното развитие
- Алтернатива 1 е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените анализи и оценки в доклада за екологична оценка ясно се вижда екологичната насоченост на Алтернатива 2 и ИТСП на СЗР, като се доказва, че същия ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, към съответните стратегически приоритети и специфични цели.
- С изпълнението на Алтернатива 2 се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие: България 2030

Окончателният проект на ИТСП на СЗР ще представлява изискваната от Директива 2001/42/ЕО алтернативна опция.

Методите на извършване на екологична оценка са описани в т. 1.3.

Не са срещнати непреодолими трудности при изготвянето на доклада за ЕО.

12 Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ИТСП на СЗР

Към т.6 на проекта на ИТСП на СЗР са представени индикатори за наблюдение, като конкретни индикатори за оценка на изпълнението са представени в таблица. Част от посочените индикатори са насочени именно към наблюдението и контрола на въздействието на ИТСП върху околната среда, като тези, включени към Териториалната свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата, и изписани по-долу:

- Рехабилитирана/реконструирана пътна мрежа с регионално и местно значение - км
- Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет, вкл. и широколентова връзка от общото за страната - %
- Население с подобрен транспортен достъп - %
- Разходи за ДМА с екологично предназначение - хил. лв.

Предвид направените прогнози на въздействието на Стратегията върху околната среда и човешкото здраве, считаме, че няма необходимост от допълнителни мерки по наблюдение и контрол, които да бъдат включени в ИТСП на СЗР.

Предлаганите мерки за наблюдение и контрол и съответните индикатори са представени в следващата таблица.

Таблица 2 - Мерки и индикатори за мониторинг на въздействията върху околната среда

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
<i>Специфична цел 1.1 Повишаване на инвестиционната активност</i>		
Изграждане на нови или развитие на съществуващи индустриални зони	Изградени индустриални зони, разширени производствени зони и др - брой	Бенефициенти, РИОСВ, Общински администрации.
<i>Специфична цел 1.3. Устойчиво използване на регионалните ресурси и Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда</i>		
Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска среда“, „Води“, „Транспорт“, „Селско стопанство“, „Гори“ от Националната стратегия за	Изпълнени мерки - брой	Бенефициенти Агенция „Пътна инфраструктура“ ДП „НКЖИ“ ВиК дружества Общински администрации

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
адаптация и План за действие към нея*.		
ЦЕЛ 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура		
Поддържане на открити и закрити спортни площи, строителство на нови	Поддържани и построени открити и закрити спортни площи – бр.	Бенефициенти Общински администрации
Цел 3.1.1. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура.		
Изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура.	Изградена нова пътна мрежа и железопътна инфраструктура-км Реабилитирана/реконструирана пътна мрежа - км	Бенефициенти Агенция „Пътна инфраструктура“ ДП „НКЖИ“ Общински администрации
ЦЕЛ 3.2.1. Изграждане и поддържане на техническа инфраструктура		
Изграждане и рехабилитация на водопроводни мрежи	Изградена водопроводна мрежа – км. Рехабилитирана водопроводна мрежа – км	Бенефициенти ВиК Дружества Общински администрации
Изграждане и/или модернизация на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции и оптимизация на системата за управление на отпадъците.	Изградено водоснабдяване -км Рехабилитация на канализационни мрежи - км Изградени канализационни мрежи - км Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води - бр. Реконструирана водоснабдителна мрежа - км Изграждана язовири -бр./куб.м, кв.м. Изградени санитарно-охранителни зони около водоизточници за питейно- битово водоснабдяване - бр. Залесяване на вододайни зони за водоизточници за питейно- битово водоснабдяване	Бенефициенти ВиК Дружества Общински администрации
Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания	Въведени системи за разделно събиране- бр. Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци - бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци - бр.	Бенефициенти РИОСВ, Общински администрации
Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда		

Марка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000“ от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион.	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им - хектари	Управляващите органи на Програмите, финансирани от Европейските фондове, съгласно планирания източник на финансиране в НРДП 2021 – 2027г.
<i>Цел 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност</i>		
Изграждане на газопреносни и разпределителни мрежи за битова газификация	Изградени газопреносни и разпределителни мрежи - км	Бенефициенти Газови дружества Общински администрации
<i>СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Развитие на териториалното сътрудничество</i>		
Възстановяване и поддръжка на туристически обекти с историческо и културно значение, включително опазване и защита на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство	Възстановени и поддържани туристически обекти с историческо и културно значение – бр.	НИНКН Регионален исторически музей Областни (общински) отчети

*<https://www.moew.government.bg/bg/klimat/mejdunarodni-pregovori-i-adaptaciya>

13 Заключение

ИТСП на СЗР 2021-2027 г. е с пряка екологична насоченост и залегналите в нея Стратегически приоритети и специфични цели ще допринесат за подобряване качеството на живот на хората, както и за подобряване състоянието на околната среда в региона.

В резултат на направения анализ може да се обобщи, че предвидените с ИТСП на СЗР Стратегически приоритети и специфични цели и предвидените дейности и мерки за реализирането им са допустими за осъществяване, предвид изискванията за опазване на околната среда.

При направеното сравнение на съответствието на предложените с ИТСП на СЗР 2021-2027 г Стратегически приоритети с приоритетите на Национална програма за развитие: България 2030, изискванията за опазване на околната среда и осигуряване на устойчиво развитие на региона е установено, че като цяло се очаква предлаганите Стратегически приоритети и специфични цели да допринесат за постигане на стратегическите цели за развитие и националните приоритети на НПР БГ 2030. От направеното сравнение с други стратегии, планове и програми, е установено, че като цяло ИТСП на СЗР се очаква да допринесе за постигането им.

От направения екологичен анализ се вижда, че ИТСП на СЗР ще окаже предимно дългосрочно, постоянно, положително въздействие върху околната среда. По време на изпълнение на някои от дейностите, свързани със строителство на предприятия, индустриални зони, транспортна и техническа инфраструктура, ще се наблюдават предимно отрицателни въздействия, които се очаква да бъдат локални, краткотрайни и временни и да не са значителни. Необходимо е инвестиционните проекти да се осъществяват при строго съблюдаване на екологичните изисквания, като, за предотвратяване и максимално ограничаване на възможните отрицателни въздействия са предвидени съответните мерки, както и индикатори в доклада за ЕО, които да следят тенденциите по отношение на въздействието на ИТСП на СЗР върху околната среда и човешкото здраве. Най-благоприятен от гледна точка на опазване на околната среда е разгледаният подробно в доклада за екологична оценка вариант на ИТСП на СЗР, поради което го препоръчваме за съгласуване.

Цялостното въздействие на ИТСП на СЗР се очаква да бъде положително, поради произтичащите от осъществяването на Стратегията комплексни и дългосрочни положителни резултати по отношение на развитието на региона, водещи до предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда.

При осъществяването на ИТСП на СЗР 2021-2027 г не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве, а се очаква прилагането ѝ да доведе до комплексно положително въздействие по отношение на околната среда и човешкото здраве на регионално и национално ниво, при спазване на мерките, предложени в доклада за ЕО.

14 Приложения

Приложение 1: Картен материал